

WARMIŃSKO-MAZURSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO ZWIĄZKU CHÓRÓW I ORKIESTR W OLSZTYNIE

ŻYCIE MUZYCZNE OLSZTYNA

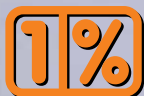
Feliks Nowowiejski
– wydanie specjalne
w 140-rocznicę urodzin
kompozytora

PAŹDZIERNIK 2017

Wspieraj kulturę.

Przeznacz 1% na przedsięwzięcia artystyczne powszechnie dostępne.

Warmińsko-Mazurski Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr

Organizacja Pożytku Publicznego KRS 00000 62411

NIP 739-31-03-202; REGON 511361640

ADRES SIEDZIBY: Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych
ul. Parkowa 1, 10-233 Olsztyn

KONTO: Warmiński Bank Spółdzielczy nr 11 8857 0002 3014 0187 2124 0001

www.pzchiowm.pl

ŻYCIE MUZYCZNE OLSZTYNA Październik 2017

REDAKCJA:

Barbara Rytwińska

prezes Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr

KONTAKT:

e-mail: pzchioolsztyn@interia.pl

tel. 662 122 290

Katarzyna Bojaruniec

Agata Wilińska

Józef Wojtkowiak

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD:

Janusz Cejmer „Studio Projekt”

KONTAKT:

e-mail: studioprojekt@data.pl

tel. 663 767 815

DRUK:

Stowarzyszenie Sympatyków Filatelii Maltańskiej

KONTAKT:

e-mail: filatelia.malatanska@gmail.pl

tel. 505 691 291

Publikacja dofinansowana ze środków finansowych Samorządu Olsztyna

TAM MUZYKA, GDZIE GRAŁ FELIKS NOWOWIEJSKI

w 140 rocznicę urodzin kompozytora

Koncert Organowo-Chóralny w dniu 2 czerwca 2017 roku odbył się w miejscu szczególnym dla młodzieńczej działalności Feliksa Nowowiejskiego – w olsztyńskiej Katedrze św. Jakuba. Kompozytor mając 21 lat zasiadł tam za organami i przez 2 lata piastował to stanowisko zanim nie wyjechał na studia do Ratyżbony.

Uroczystość upamiętniająca to wydarzenie odbyła się w ramach XIII Festiwalu „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego Olsztyn 2017, którego Organizatorem był Olsztyński oddział PZChIO w szczególności staraniem twórcy festiwalu pani prezes Barbary Rytwińskiej.

W programie wieczoru znalazły się kompozycje organowe: Marsz Uroczysty „Wejście Do Katedry” op. 8, nr 3 oraz „Dumka” op. 31, nr 1 wykonana przez pochodzącego z Olsztyna, a obecnie działającego w Holandii organistę i pianistę Macieja Wierchołowskiego. Monumentalność i uroczysty ton organowego marsza wspinał się niezwykle barwna w swoich tonach Dumka. Różnorodną kolorystykę brzmień artysta dokonał poprzez staranną i z wycuciem dokonaną rejestrację ukazując niezwykle możliwości katedralnego instrumentu.

Chór im. prof. Wiktora Wawrzyczka UWM w Olsztynie pod dykcją Bogusława Palińskiego wypełnił cześć wokalną koncertu. W swoim programie zespół wyeksponował nurt patriotyczny Nowowiejskiego utworami, które mówią o jego postawie jako kompozytora wobec ruchu muzycznego towarzystw śpiewaczych, chórów i orkiestr w odradzającej się w tamtych latach Polsce. Oprócz „Hymnu Warmińskiego” oraz „Roty” zaprezentowane zostały pieśni z jednego z pierwszych śpiewników wydanych ówczesnie: mianowicie „Nowego Śpiewnika Polskiego” op. 40 autorstwa kompozytora z Barczewa. Zabrzmiały: Hasło dla Śpiewaków, „Leć o pieśni, leć sokołem” oraz zamasył „Mazur” ze słowami o przywiązaniu do ojczystego kraju, które dziś śpiewane przez studentów nabrały nowego wymiaru.

Prowadząca koncert pani Małgorzata Górka-Dubowik odczytała fragment wstępu kompozytora do swojej pracy, który warto przytoczyć: „Miłość Ojczyzny i cześć dla pieśni narodowej była motywem do niniejszej pracy, którą rodakom

przedkładam” i dalej: „... Tobie młodzieży szkolna i Wam drużyny śpiewacze oddaję moją pracę, by ta serdeczna pieśń rozbrzmiewała po całej ziemi, gdzie tylko polskie serce bije, Bogu i Ojczyźnie na chwałę. Cześć Polskiej Pieśni!”

Chór im. prof. Wiktora Wawrzyczka UWM w Olsztynie pod dykcją Bogusława Palińskiego

Maciej Wierchołowski

W rocznicę prawykonania „Hymnu Warmińskiego” w Olsztynie 2 czerwca 1920 roku pod dykcją Feliksa Nowowiejskiego odbywa się w Olsztynie Festiwal „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego. Tytuł festiwalu jest cytatem początkowych słów pieśni „Hymn Warmiński” Feliksa Nowowiejskiego. Od 2002 roku pieśń ta jest hymnem i hejnałem Olsztyna.

W celu uczczenia tego historycznego wydarzenia dzień 2 czerwca jest Świętem Hymnu Olsztyna. Do świątecznych wykonań koncertowych zaproszono Akademicką Orkiestrę Dętą UWM pod dykcją Cezarego Rzący oraz Chór im. prof. W. Wawrzyczka pod dykcją Bogusława Palińskiego i z Holandii organistę Macieja Wierchołowskiego, rodem z Olsztyna.

Festiwal „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego

Festiwal rozpoczął się od odegrania Hymnu Warmińskiego przez Akademicką Orkiestrę Dętą Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przed olsztyńskim ratuszem pod dykcją Cezarego Rzący

Tegoroczna edycja Festiwalu „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego przypadła na 140. rocznicę urodzin kompozytora. Honorowy patronat nad imprezą przejął prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz.

Festiwal odbył się w trzech formach:

- VII Konkurs Kompozytorski im. Feliksa Nowowiejskiego,
- konkurs zespołów w czterech kategoriach regulaminowych,
- koncerty chóralno-orkiestrowe i chóralno-organowe w Olsztynie i w Nowym Mieście Lubawskim.

Pieśni Feliksa Nowowiejskiego w wykonaniach wokально-instrumentalnych

1. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”, arr. na orkiestrę dętą i chór mieszany, Orlin Bebenow.

– Młodzieżowa Orkiestra Dęta działająca przy Miejskim Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim pod dykcją kapelmistrza Jarosława Titza.

– Mogileńska Orkiestra Dęta z Mogilna pod dykcją Mariusza Mikołajczaka.

2. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”, arr. na głosy równe i zespół smyczkowy Wiktor Żołnierek. Zespół Wokально-Instrumentalny PSM I i II st. w Olsztynie pod dykcją Grażyny Kaznowskiej-Grygoruk i Wiktora Żołnierka.

3. Feliks Nowowiejski „Ciemna nocka”, arr. na głosy równe i zespół smyczkowy Wiktor Żołnierek. Zespół Wokально-Instrumentalny PSM I i II st. w Olsztynie pod dykcją Grażyny Kaznowskiej-Grygoruk i Wiktora Żołnierka.

5. Feliks Nowowiejski „Odejdź Jasiu od okienka”, arr. cztery głosy równe Ewa Łuszcz. Chór Passionata z Morąga pod dykcją Ewy Łuszcz.

6. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”, arr. akordeon, głos solo Karol

Janik. Zespół Por qué no z Łodzi, w składzie: Karol Janik, Agnieszka Grabowska.

7. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”, arr. kwartet dęty Dawid Rejniak. Brass Quartet z Wrocławia, w składzie: Grzegorz Krause – Trąbka, Dawid Rejniak – Trąbka, Jan Szymajda – Puzon, Christian Rietdorf – Puzon.

8. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”, arr. na 9 fletów Aleksandra Zinkiewicz. Zespół fletowy PSM I i II st. w Olsztynie pod dyрекcją Aleksandra Zinkiewicz.

9. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”, arr. Mariusz Obijalski na zespół smyczkowy. Grupa Smyczkowa „Absolwent” pod dyрекcją Doroty Obijalskiej.

10. Feliks Nowowiejski „Siedzi jastrzembek na ziśni”, arr. na zespół smyczkowy Dorota Obijalska. Grupa Smyczkowa „Absolwent” pod dyрекcją Doroty Obijalskiej.

11. Feliks Nowowiejski „Pod sztandarem pokoju”, arr. Mariusz Mikołajczak. Mogileńska Orkiestra Dęta z Mogilna pod dyрекcją Mariusza Mikołajczaka.

12. Feliks Nowowiejski „Pod sztandarem pokoju”, arr. na orkiestrę dętą i chór mieszany, Orlin Bebenow.

13. Feliks Nowowiejski „Krakowskie wesele”. Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie pod dyрекcją Benedykta Błońskiego.

14. Feliks Nowowiejski „Z tej tam strony wody”. Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie pod dyрекcją Benedykta Błońskiego.

15. Feliks Nowowiejski „Buła babula”. Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie pod dyрекcją Benedykta Błońskiego.

16. Feliks Nowowiejski „Meszek w lesie”. Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie pod dyрекcją Benedykta Błońskiego.

17. Feliks Nowowiejski „O Polski kraju święty” op. 38 nr 6 (sł. Władysław Bełza). Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie pod dyрекcją Benedykta Błońskiego.

18. Feliks Nowowiejski „Straż nad Bałtykiem” („Pieśń morskie” op. 42). Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie pod dyрекcją Benedykta Błońskiego.

19. Feliks Nowowiejski Msza Polska „Bogu Rodzica” op. 25 nr 5. Chór ARS VOCALE UWM z Olsztyna pod dyрекcją Katarzyny Bojaruniec.

20. Feliks Nowowiejski „Parce Domine”. Chór ARS VOCALE UWM z Olsztyna pod dyрекcją Katarzyny Bojaruniec.

21. Feliks Nowowiejski „Pieśń Kaszubów” op. 38 nr 6. Chór Kameralny MUSICA IN VIA z Olsztyna pod dyрекcją Katarzyny Bojaruniec.

22. Feliks Nowowiejski „Piosnka Marynarza Polskiego” op. 38 nr 7. Chór Kameralny MUSICA IN VIA z Olsztyna pod dyрекcją Katarzyny Bojaruniec.

23. Feliks Nowowiejski „Dumka”, op. 31 nr 1, organy Maciej Wierchołowski.

24. Feliks Nowowiejski „Królowo Polski Nasza Pani”, pieśń na sopran solo i organy, arr. Maciej Wierchołowski, wyk. Maria Mikołajczak.

25. Feliks Nowowiejski Marsz Uroczysty „Wejście Do Katedry”, op. 8 nr 3. Maciej Wierchołowski, organy.

26. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”. Chór im. prof. W. Wawrzyczka pod dyрекcją Bogusława Palińskiego, organy Maciej Wierchołowski.

27. Feliks Nowowiejski „Rota”. Organ Maciej Wierchołowski, Chór im. prof. W. Wawrzyczka pod dyрекcją Bogusława Palińskiego.

28. Feliks Nowowiejski „Hasło dla śpiewaków” z „Nowego Śpiewnika Polskiego” op. 40. Chór im. prof. W. Wawrzyczka pod dyрекcją Bogusława Palińskiego.

29. Feliks Nowowiejski Mazur z „Nowego Śpiewnika Polskiego” op. 40. Chór im. prof. W. Wawrzyczka pod dyрекcją Bogusława Palińskiego.

30. Feliks Nowowiejski „Hejnał” i „Hymn Warmiński”. Daniel Rupiński trąbka.

31. Feliks Nowowiejski „Hymn Warmiński”. Akademicka Orkiestra Dęta UWM pod dyрекcją Cezarego Rzący.

Wykonania utworów nagrodzonych w Konkursie Kompozytorskim im. Feliksa Nowowiejskiego

■ Chór UWM ARS VOCALE UWM z Olsztyna pod dyрекcją Katarzyny Bojaruniec.

■ Marek RACZYŃSKI Laudate Dominum na chór mieszany a cappella Nagroda w II Konkursie Kompozytorskim im. Feliksa Nowowiejskiego.

■ Marek Raczyński – Ave Regina Caelorum na chór mieszany a cappella Nagroda w III Konkursie Kompozytorskim im. Feliksa Nowowiejskiego.

W bieżącym roku festiwal wpisany jest w program MKiDN – Nowowiejski 2017. Festiwal uhonorował 140-tą rocznicę urodzin Feliksa Nowowiejskiego poprzez nowoczesne aranżacje pieśni, w szczególności „Hymnu Warmińskiego”, wykonanych na koncertach i konkursie zespołów.

W dniu 28 maja w Nowym Mieście Lubawskim koncertem i prelekcją nawiązano do patriotycznej postawy kompozytora z okresu plebiscytu, gdzie w 1920 roku kompozytor dyrygował w ponad 300-osobowym chórem.

Barbara Rytwińska

O Warmio moja miła (Hymn Warmiński)

– utwór muzyczny powstały w 1920 roku jako propolska pieśń plebiscytowa. Oficjalny hymn i hejnał Miasta Olsztyna. Melodię do utworu napisał Feliks Nowowiejski. Tekst hymnu opublikowała Gazeta Olsztyńska 18 maja 1920 roku, podając jako jego autorkę poetkę Marię Paruszewską.

Aktualny i oficjalny tekst hymnu:

*O Warmio moja miła
Rodzinna ziemio ma.
Tyś mnie do snu tuliła,
Miłością pierś ma drga
Zdradziecko byłeś wzięta,
Bo chytry był nasz wróg
Niewoli srogie pęta,
Rozerwał dziś sam Bóg!*

*My Warmii wierne dzieci
Kochamy ten nasz kraj,
Po latach burz, zamięci
Zabłyśnął szczęścia raj.
Olsztyński zamek stary,
Krzyżactwa mieścił ród,
Dziś polskie tam sztandary
I odrodzenia cud.*

*Rozdarły Polskę wrogi,
Przyszła niewola, znój,
Lecz Biały Orzeł drogi
Lot zwrócił ku niej swój!
Ojczyzno zmartwychwstała
Twych dzieci usłysz śpiew.
O Warmio, Polska cała
Za Ciebie odda krew!*

Grand Prix XIII Festiwalu „O Warmio moja miła” dla grupy „Absolwent”

W sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie odbył się wczoraj (3.06) koncert z okazji trzynastej edycji Festiwalu „O Warmio moja miła” – wydarzenia organizowanego z inicjatywy Barbary Kaczorowskiej-Rytwińskiej, prezes Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, w celu promowania muzyki choralnej i hymnu Olsztyna, a przede wszystkim zaś promowania wartości moralnych płynących z muzyki i wnoszenia wkładu do kultury narodowej.

Do zaprezentowania się przed publicznością podczas koncertu zaproszono: Mogileńską Orkiestrę Dętą pod dyрекcją Mariusza Mikołajczaka, Zespół Wokalno-Instrumentalny PSM I i II st. w Olsztynie pod dyрекcją Grażyny Kaznowskiej-Grygoruk i Wiktora Żołnierka, Zespół Por que no z Łodzi w składzie: Karol Janik i Agnieszka Grabowska, Brass Quartet z Wrocławia, Chór Passionata z Morąga pod dyрекcją Ewy Łuszcz, Grupę Smyczkową Absolwent pod dyрекcją Doroty Obijalskiej i Macieja Wierchołowskiego (organy).

Głównym punktem koncertu było rozstrzygnięcie konkursu zespołów na aranżację pieśni Feliksa Nowowiejskiego. Konkursowe przesłuchania chórów i zespołów odbyły przed koncertem galowym, w sali koncertowej PSM w Olsztynie.

Zgodnie z decyzją komisji konkursowej w składzie: prof. Katarzyna Bojaruniec – przewodnicząca komisji konkursu, dyrektor artystyczny festiwalu, Instytut Muzyki Wydziału Sztuki UWM Olsztyn; Teresa Taradejna – dyrektor PSM I i II ST; Barbara Rytwińska – dyrektor organizacyjny festiwalu, prezes W-M Oddziału PZChO w Olsztynie; prof. Józef Wojtkowiak – dyrygent, wykładowca Instytut Muzyki Wydziału Sztuki UWM w Olsztynie i Maciej Wierchołowski – muzyk organista i wykładowca – najważniejsza nagroda – Grand Prix Prezydenta Olsztyna, na którą złożyły się dyplom, statuetka i nagroda pieniężna w wysokości 3 000 zł trafiła w ręce Grupy Smyczkowej „Absolwent” pod dyрекcją Doroty Obijalskiej.

Komisja konkursowa postanowiła też przyznać inne nagrody i wyróżnienia:

■ Złoty Dyplom:

- Grupa Smyczkowa „Absolwent”,
- Brass Quartet z Wrocławia.

■ Srebrny Dyplom:

- Nonet fletowy PSM I i II st. w Olsztynie,
- Chór Passionata z Morąga,
- Mogileńska Orkiestra Dęta z Mogilna.

■ Brązowy Dyplom:

- Zespół Wokalno-Instrumentalny PSM I i II st. w Olsztynie,
- Zespół Por que no z Łodzi.

■ Dyplom za debiut – Nonet fletowy PSM w Olsztynie.

■ Puchar Zarządu Warmińskiego Banku Spółdzielczego w Jonkowie – Brass Quartet z Wrocławia.

■ Puchar Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – Mogileńska Orkiestra Dęta z Mogilna.

■ Puchar Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr w Olsztynie – Nonet fletowy PSM I i II st. w Olsztynie.

■ Puchar Zarządu Głównego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr w Warszawie – Grupa Smyczkowa „Absolwent”.

■ Statuetka Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr w Olsztynie – Chór Passionata z Morąga dyr. Ewa Łuszcz.

■ Nagroda Specjalna 1000 zł za najlepsze wykonanie pieśni Feliksa Nowowiejskiego – Brass Quartet z Wrocławia.

■ 4 Nagrody Specjalne po 500 zł za najlepsze aranżacje pieśni Feliksa Nowowiejskiego:

- Wiktor Żołnierz,
- Mariusz Obijalski,
- Ewa Łuszcz,
- Aleksandra Zinkiewicz.

Quo vadis Feliksa Nowowiejskiego na dwupłytytowym albumie CD

W lutym 2017 roku, w miesiącu w którym przypadała 140. rocznica urodzin kompozytora swoją premierę na muzycznym rynku wydawniczym miał dwupłytowy album CD z oratorium *Quo vadis* Feliksa Nowowiejskiego. Płyta będąca pierwszym w historii studyjnym nagraniem tego dzieła nagrana została w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej z udziałem znakomitości światowej wokalistyki: Aleksandry Kurzak – sopran, Artura Rucińskiego – baryton i Rafała Siwka – bas. Solistom towarzyszyła orkiestra symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie oraz krakowski chór „Górecki Chamber Choir”. Całość zza pulpitu dyrygenckiego poprowadził Piotr Sułkowski – dyrektor naczelny i artystyczny Filharmonii.

Wybitni soliści wraz z ponad 140 osobowym aparatem wykonawczym dokonali nagrania oratorium *Quo vadis* w Sali Koncertowej warmińsko-mazurskiej Filharmonii w sierpniu i listopadzie 2016 r. Rejestracja i wydanie płyty było możliwe dzięki dofinansowaniu ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Producentem płyty *Quo vadis* jest Instytut Muzyki i Tańca realizujący program obchodów Roku Feliksa Nowowiejskiego 2016 oraz Warmińsko-Mazurska Filharmonia, dla której wydanie płyty było ważnym wydarzeniem jubileuszu 70-lecia Orkiestry i podsumowaniem wielu działań koncertowych związanych z Rokiem Patrona instytucji, że wspomnimy tutaj prezentacje *Quo vadis* w wykonaniu filharmoników pod dyktando Piotra Sułkowskiego w Krakowie, Barczewie i Warszawie.

Wydanie płyty *Quo vadis* jest częścią działalności Instytutu Muzyki i Tańca Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej związanych z Rokiem Feliksa Nowowiejskiego 2016 mających na celu przywrócenie kompozytorowi z Warmii należnego miejsca w polskiej i światowej kulturze muzycznej. Do rąk melomanów trafiło ważne i długo przez nich oczekiwane wydawnictwo fonograficzne, które bardzo szybko zostało zauważone przez melomanów – zdobywając dowody uznania. Album z oratorium *Quo vadis* Feliksa Nowowiejskiego w marcu br. roku został nominowany przez Akademię Fonograficzną do nagrody „FRYDERYK 2017” aż w dwóch kategoriach: album roku muzyka choralna, oratoryjna i operowa oraz najwybitniejsze nagranie muzyki polskiej.

Warto dodać, że w obu wyżej wymienionych kategoriach nominowano po 5 albumów płytowych. W tegorocznej edycji konkursu do nagród Akademii Fonograficznej zarejestrowano łącznie 1038 zgłoszeń albumów, singli i teledysków. W ośmiu kategoriach Fryderyków 2017 – „Muzyka Poważna” konkurowało ze sobą 121 nowo wydanych albumów. Wręczenie

nagród w kategoriach muzyki poważnej odbyło się 24 kwietnia 2017 roku – podczas uroczystości w Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego.

Sponsorem Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie od 2011 roku jest PKO Bank Polski.

O utworze

Oratorium *Quo vadis* op. 30 Feliksa Nowowiejskiego, skomponowane w roku 1903, jest najslawniejszym dziełem kompozytora z Warmii.

Temat, wzięty z powieści, która przyniosła światową sławę Sienkiewiczowi, okazał się również dla Nowowiejskiego szczęśliwy. Student berlińskiej Szkoły Mistrzów, świeżo po pierwszym z wielkich sukcesów, jakim było uzyskanie tzw. Nagrody Rzymskiej im. Meyerbeera, przebywał w 1903 roku w Rzymie. I tam, pośród antycznych pamiątek, pod wrażeniem miejsc opisywanych w powieści Sienkiewicza, powziął zamiar stworzenia kompozycji wokalo-instrumentalnej, wysnutej z dziejów pierwszych chrześcijan. Ostatecznie skrytykował się pomysł 5-częściowej kantaty, którą podtytuł określał jako „sceny dramatyczne na bas, baryton, sopran, chór, orkiestrę symfoniczną i organy” do libretta niemieckiej pisarki Antonii Jungst.

Jednak to nie sienkiewiczowska akcja stanowi kanwę kompozycji. Z plejady bohaterów powieści zostały tylko trzy postacie: apostoł Piotr, Ligia i dowódca pretorianów. Nowowiejski ułożył swe oratorium jako ciąg scen-obrazów, malujących atmosferę tamtych antycznych wydarzeń, których narratorem i głównym komentatorem stał się u niego chór. Sceny te, to:

- I. Pożar Rzymu. Mocny, ekspresyjny obraz, w którym lud rzymski zdjęty jest grozą i przerażeniem.
- II. Forum Romanum. Dowódca pretorianów oskarża chrześcijan o podpalenie Rzymu, a wzburzony tłum żąda, by winni ponieśli śmierć na arenie Colosseum.
- III. Katakumby. Nocne zgromadzenie prześladowanych chrześcijan.
- IV. Na Via Appia. Apostoł Piotr opuszcza Rzym, w którym nie może już czuć się bezpieczny. I oto na Via Appia ukazuje mu się Chrystus, który na pytanie: „Quo vadis, Domine?” („Dokąd idziesz, Panie?”), odpowiada: „Idę do Rzymu, aby tam jeszcze raz dać się ukrzyżować”. Słyszcząc te słowa, zawstydzony Piotr zawraca do Wiecznego Miasta, gdzie dopełni się jego los.
- V. Ruiny Colosseum. Refleksyjny finał, uwieńczony potężną fugą podwójną.

Dzieło wykonane zostało po raz pierwszy w roku 1907 w Uści nad Łabą. Po retuszach wniesionych przez kompozytora, swoją drugą premierę miało w 1909 roku w Amsterdamie, z orkiestrą Concertgebouw pod dyktando Johana Schoonderbeeka. Przyjęte entuzjastycznie (królowa Wilhelmina uhonorowała kompozytora wieńcem i pierścieniem) – oratorium ruszyło w świat, oklaskiwane w wielu krajach Europy oraz w Ameryce, gdzie Nowowiejski dyrygował nim osobiście w nowojorskiej Carnegie Hall.

W okresie międzywojennym *Quo vadis* prezentowane było ok. 200 razy w miastach Europy i obu Ameryk, wykonywane w 13 językach.

Olsztyński chór kameralny „Collegium Musicum”

Chór Kameralny „Collegium Musicum” działający przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie, powstał w 1977 roku. Skupia muzyków amatorów, nauczycieli, lekarzy, prawników i ekonomistów. Klimat wspólnych zainteresowań, systematyczne pogłębianie wiedzy i umiejętności oraz wytrwałość w dążeniu do realizacji postawionych przez dyrygenta celów, pozwoliły stworzyć zespół o bardzo wysokim poziomie artystycznym. Liczne prezentacje festiwalowe, nagrody w konkursach krajowych i zagranicznych, nagrania radiowe, telewizyjne i płytowe to tylko zewnętrzne oznaki sukcesu, jaki się stał udziałem zespołu. Istotą owego sukcesu jest bowiem radość wspólnego śpiewania, którą chórzyści odnajdują we wspólnej pracy i przekazują swoim słuchaczom. Zespół wykonał kilkaset koncertów w kraju i zagranicą śpiewając w szkołach, kościołach i prestiżowych salach koncertowych. Z dużym powodzeniem koncertował niemal w całej Europie oraz USA.

Laureat Grand Prix: Ogólnopolskiego Turnieju Chórów „Legnica Cantat” (w latach 1992, 1993, 1997); Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Religijnej w Rumii (1992); Międzynarodowego Konkursu Chóralnego w Wiedniu (1992, Austria); Międzynarodowego Festiwalu Chórów w Montreux (1996, Szwajcaria); Międzynarodowego Konkursu Chóralnego w Freamunde (2010, Portugalia).

Zdobywca złotych medali: na Międzynarodowym Festiwalu Pieśni o Morzu w Kotce (1985, Finlandia); na Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym Tampere Savel (1986, Finlandia); na Międzynarodowym Festiwalu Muzycznym w Llangollen (1999, Wielka Brytania); na Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym Mundus Cantat w Sopocie (2005).

Zdobywca I – miejsca: na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Praga Cantat” (Czechy 2013); na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Ohrid (Macedonia 2015).

Zdobywca II – miejsca: na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Spittal (Austria 1990); na Międzynarodowych Recitalach Chóralnych „Hora Cantavi” (Suwałki 2002); na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Varsovia Cantat” (Warszawa 2009); na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Preveza (Grecja 2009); na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Laudate Dominum” w Wilnie (Litwa 2012); na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Miltenberg (Niemcy 2014).

Nagrody: za osiągnięcia w dziedzinie kultury przyznanej przez Prezydenta Miasta (2007); Platynowej Płyty przyznanej przez Związek Producentów Audio Video za płytę „Cicha noc” (2008); Nagrody Prezydenta Miasta Olsztyna w dziedzinie sztuk muzycznych im. F. Nowowiejskiego (2010); Medalu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Laur „Najlepszy z Najlepszych” (2011).

Olsztyński Chór Kameralny „Collegium Musicum”, w pierwszym rzędzie od lewej: Agata Wilińska, Magdalena Zielińska, Ewa Michalska, Aleksandra Wąsik, Bogumiła Dyś, Joanna Kubiak, Alicja Czulewicz. Drugi rząd: Adam Wąsik, Małgorzata Kozłowska, Zbigniew Kozłowski, Marek Romanowski, Katarzyna Miller, Maciej Łapiński, Janusz Wiliński, Marek Michalski, Mirosław Mikłaszewicz, Magdalena Salwowska, Jerzy Podolak.

Co nas tu wiodło, miłość czy śpiewanie?

40 lat działalności artystycznej Olsztyńskiego Chóru Kameralnego COLLEGIUM MUSICUM

Małgorzata, alt, żona: W grudniu 1977 roku Lechosław Ragan poprowadził pierwszą próbę nowego olsztyńskiego chóru Collegium Musicum. A Ty gdzie wtedy byłeś?

Zbyszek, tenor, mąż: ... hm... trzecia klasa ogólniaka w Kętrzynie... właśnie rozpoczynały się próby chóru Zespołu Pieśni i Tańca Agrokompleks Kętrzyn – hm... moja kolejna muzyczna przygoda... ale wcześniej, po wakacjach, straciłem kontakt z Januszem Wilińskim... nie przypuszczałem nawet że po latach nasze drogi zejdą się w Collegium Musicum....

Małgorzata: ... wierzyć się nie chce, ale czterdzieści lat temu byłam pilną uczennicą czwartej klasy SP nr 13 w Olsztynie i chórzystką, ale w szkolnym chórze wcale mi się nie podobało... los jest jednak złośliwy i po 8 latach poszłam na pierwszą próbę do Wawrzyczków, a tam nie tylko odkryłam swoją największą pasję życia ale spotkałam Ciebie... i tak połączyliśmy miłe z jeszcze miłszym!

Zbyszek: przyjeżdżając do Olsztyna pod koniec lat osiemdziesiątych, wiedziałem już o istnieniu Collegium Musicum, znałem „chóralny rynek”, a Collegium Musicum to była już wtedy marka! A teraz od 20 lat śpiewamy w tym chórze razem...

Małgorzata: ... a ja pamiętam gdy jako studentka Wychowania Muzycznego chodziłam na koncerty Collegium Musicum, jakie to były emocje... jaka kultura – ciekawe, że Collegium Musicum brzmiało inaczej niż chóry, które słuchałam do tej pory... Teraz wiem, że to Janusz Wiliński wypracował taką emisję... I po 40 latach ta emisja wciąż jest taka sama, chociaż przecież wiesz, że nie jesteśmy już młodzi i nasze aparaty głosowe też.

Zbyszek: ... no to wtopiliśmy! 20 lat prób trzy razy w tygodniu, 20 lat wspólnych wyjazdów, imprez, spotkań – 20 lat wspólnego muzykowania! Wiesz, że już sobie nie wyobrażam jak mógłbym żyć bez prób, koncertów...

Małgorzata: ... i emocji koncertów, i konkursów... Do dziś pamiętam mój pierwszy wyjazd z Collegium... to był międzynarodowy konkurs chóralny w Llangollen w Walii w 1999 roku. Plakaliśmy wszyscy z radości podczas ogłoszenia wyników... albo wyjazd do Rzymu na spotkanie z naszym papieżem, wykonanie Wielkiej Mszy h-moll Jana Sebastiana Bacha podczas Schleswig-Holstein Music Festival w Ratzeburgu czy coroczne śpiewanie kolęd... tak mogłabym wymieniać i wymieniać, a przecież z każdym koncertem i wyjazdem wiążą się ludzie, których spotykamy... a naszych przyjaciół z chórów w Zgorzelcu, Zittau i Libercu już udomowiliśmy!

Zbyszek: ... a pamiętasz z jakim dystansem podeszliśmy do kompozycji Feliksa Nowowiejskiego i propozycji nagrania płyty? Chyba nikt nie wierzył, że dzięki temu wylądujemy na „czerwonym dywanie”...

Małgorzata: ... no i odkryjemy jego muzę sobie i publiczności w Polsce i za granicą. Ja miałam to szczęście i pojechałam z Jankiem, Agatą, Olą i Pawłem do Warszawy odebrać naszego „Fryderyka” – było super!.

Zbyszek: A czy pamiętasz swój najważniejszy koncert? Dla mnie numer jeden to konkurs w Wiedniu – to była ostra, prawie sportowa „walka na nuty” ze Szwedami, Niemcami, Rosjanami i Anglikami!

Małgorzata: Dla mnie zdecydowanie „Msza” Franka Martina. Katedra wypełniona po brzegi, płaczący ze wzruszenia ludzie, tego nie można zapomnieć.

Zbyszek: ... dosyć wspomnień... jesteśmy szczęściarzami! – nie musimy wybierać między miłością a śpiewem. Dzięki chórowi Collegium Musicum połączyliśmy nasze dwa największe uczucia – do siebie i do śpiewania!

Janusz Wiliński

Dyrygent i chórmistrz, absolwent Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie w klasie dyrygowania prof. Andrzeja Banasiewicza, którą ukończył z wyróżnieniem w 1986 r. Swoją działalność artystyczną roz-

począł w roku 1980 jeszcze jako uczeń Państwowej Szkoły Muzycznej w Olsztynie, prowadząc chór przy parafii św. Józefa w Olsztynie. Współpracował z chórami: Uniwersytetu Warszawskiego, University of Lapland (Finlandia) oraz Akademii Muzycznej w Gdańsku. Od 1984 r. Janusz Wiliński jest dyrygentem i kierownikiem artystycznym Olsztyńskiego Chóru Kameralnego „Collegium Musicum” działającego przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie. Ze wszystkimi swoimi zespołami koncertował z dużym powodzeniem zarówno w kościołach jak i prestiżowych salach koncertowych niemal całej Europy, a także w USA. Animator kultury, prowadzi warsztaty chóralne w kraju i zagranicą. Olsztyński Chór Kameralny „Collegium Musicum” pod jego dyрекcją otrzymał Platynową Płytę za CD „Cicha noc” oraz nagrodę Akademii Fonograficznej Fryderyk 2010 w kategorii Chóralno-Oratoryjnej (współpraca z Filharmonią Warmińsko-Mazurską). W latach 1986-1992 pełnił funkcję chórmistrza w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej. Janusz Wiliński jest również współtwórcą projektu Filharmonia Europa w Lubece (Niemcy) oraz założycielem i dyrygentem Orkiestry Sinfonia Varmiensis Olsztyńskiego Towarzystwa Muzycznego.

Janusz Wiliński Jest laureatem licznych nagród i wyróżnień: I-miejsce podczas Ogólnopolskiego i Konkursu Młodych Dyrygentów (1985); Nagroda Młodych im. Stanisława Wyspiańskiego (1986); Nagroda Księcia Walii (1999); Srebrny Krzyż Zasługi (2002); Nagroda Prezydenta Olsztyna (2007); Nagroda Marszałka Województwa (2007); Odznaka „Zasłużony dla Warmii i Mazur”; Odznaka Ministra Kultury „Zasłużony Działacz Kultury”; Medal Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” (2007); Medal Prezydenta Miasta, Statuetka św. Jakuba” (2010); Nagroda Prezydenta Miasta w Dziedziny Kultury (2008); Laur Marszałka Województwa „Najlepszy z najlepszych” (2010); Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2013).

Konkurs Kompozytorski im.

Feliks Nowowiejski – kompozytor rodem z Warmii. Tak, właśnie tu na Warmii, w jej stolicy – Olsztynie, podczas siódmej edycji Festiwalu „O Warmio moja miła” pojawił się po raz pierwszy Konkurs Kompozytorski, imienia tegoż kompozytora. Pomysłodawcą oraz realizatorem, zarówno festiwalu jak i konkursu, jest **Barbara Rytwińska** – Prezes Warmińsko-Mazurskiego Oddziału PZChO w Olsztynie, osoba bardzo zaangażowana w działalność na rzecz polskiej kultury muzycznej. Do chwili obecnej odbyło się nieprzerwanie siedem edycji tego konkursu. Do oceny utworów przez Komisję Konkursową wpłynęło dotąd wiele, zróżnicowanych pod względem stylu i charakteru, kompozycji. Jest to w większości twórczość na chór mieszany *a cappella*, choć nie brak w niej także pozycji na chór jednorodny oraz na głos solowy z towarzyszeniem instrumentu. Są to na ogół utwory wykazujące nowe techniki kompozytorskie, nie pozbawione jednakże niekiedy tendencji archaizacyjnych na bazie kanonów warsztatowych (ostinato, motoryka, diatonika, faktura imitacyjna).

Zgodnie z regulaminowymi wymogami nie dopuszcza się, by nadesłane utwory miały miejsce wcześniejszych wykonań.

Wybrane kompozycje konkursowe prezentowane są na kolejnych edycjach Festiwalu „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego. Najciekawsze spośród nich, zdaniem autora, miały miejsce podczas IX Festiwalu „O Warmio moja miła” w Sali Kopernikowskiej olsztyńskiego zamku w dniu 1 czerwca 2013 r. w wykonaniu Chóru Mieszanego Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Rytmiki Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku pod kierownictwem Anny Fiebig i Wiktorii Batarowskiej. Wykonano wówczas m.in. utwory nagrodzone w I i II Konkursie Kompozytorskim im. Feliksa Nowowiejskiego: Julia Remezenko (Ukraina) „Ave Maria” z II Konkursu, Justyna Kowalska – Lasoń „Sanktus” z I Konkursu, Artur Żuchowski „Śpieszmy się” z I Konkursu, Henryk Gado-

ski „Chwila myśli” z I Konkursu, Marek Raczyński „Laudate Dominum” z II Konkursu. Przygotowanie chóru: Anna Fiebig, Wiktoria Batarowska, Michał Kozorys.

Na uwagę zasługuje również ciekawa i bardzo starannie przygotowana interpretacja utworów: Marek Raczyński „Laudate Dominum” na chór mieszany *a cappella* – nagroda w II Konkursie, Marek Raczyński „Ave Regina Caelorum” na chór mieszany *a cappella* – nagroda w III Konkursie w wykonaniu Chóru Ars Vocale Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z Olsztyna pod dyktando Katarzyny Bojaruniec. Koncert odbył się w Bazylice p.w. Św. Tomasza Apostoła w Nowym Mieście Lubawskim w dniu 28 maja 2017 r. w ramach XIII Festiwalu „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego.

prof. sztuk muz. Józef Wojtkowiak
Dyrektor Artystyczny Warmińsko-Mazurskiego
Oddziału PZChO w Olsztynie

Laureaci Konkursu Kompozytorskiego im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie w latach 2011-2017

I Konkurs w 2011 r.

I MIEJSCE

Nagroda I stopnia MKiDN, **Justyna Kowalska-Lasoń** za kompozycję „Sanktus” na chór mieszany.

II MIEJSCE

Nagroda II stopnia MKiDN, **Artur Żuchowski** za kompozycję „Śpieszmy się” na chór mieszany.

III MIEJSCE

Nagroda III stopnia MKiDN, **Henryk Gadomski** za kompozycję „Chwila myśli” na chór o głosach żeńskich.

II Konkurs 2012 r.

I MIEJSCE

Justyna Kowalska-Lasoń, Polska, za kompozycję „Błogosławiony w snach, we łzach szczęśliwy” na chór mieszany *a cappella*.

KOMISJE KONKURSOWE w latach 2011-2017

prof. **Benedykt Konowski**,
Uniwersytet Muzyczny w Warszawie

prof. **Leszek Kułakowski**,
Akademia Muzyczna w Gdańsku

prof. **Lucjan Marzewski**,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

prof. **Walentyn Kurzew**,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

prof. **Józef Wojtkowiak**,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

mgr **Janusz Bogdan**,
Lewandowski PSM I i II St. w Olsztynie, MKiDN

prof. **Katarzyna Bojaruniec**,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Pomysłodawca i autor projektu **Barbara Rytwińska**

Feliksa Nowowiejskiego

WYRÓŻNIENIE

Julia Remezenko, Ukraina, za kompozycję „*Ave Maria*” na chór mieszany *a cappella*.

WYRÓŻNIENIE

Marek Raczynski, Polska, za kompozycję „*Laudate Dominum*” na chór mieszany *a cappella*.

III Konkurs 2013 r.

I MIEJSCE

Marek Raczynski, Swarzędz, za kompozycję „*Ave Regina Caelorum*” na chór mieszany *a cappella*.

II MIEJSCE

Kamil Szałata, Szczecin, za kompozycję „*Salve Regina*” na chór mieszany *a cappella*.

III MIEJSCE

Ewa Kopacz, Wry, za kompozycję „*Smutno*” na chór mieszany *a cappella*.

WYRÓŻNIENIE

Katarzyna Brzozowska, Poznań, za kompozycję „*Pieśń o nocy*” na chór mieszany *a cappella*.

Michał Brożek, Tychy, za kompozycję „*Tootus Tuus*” na chór mieszany *a cappella*.

IV Konkurs 2014 r.

I MIEJSCE

Marta Kleszcz, za kompozycję „*Laudate Dominum*” na chór mieszany.

II MIEJSCE

Katarzyna Danel, za kompozycję „*Subtuum Praesidium*” na chór mieszany.

III MIEJSCE

Maciej Bałenkowski, za kompozycję „*Quaeram Te, Domine*” na chór mieszany.

WYRÓŻNIENIE

Zbigniew Słowik, za kompozycję „*Psalm 47*” na chór mieszany.

Katarzyna Gucwa, za kompozycję „*Modlitwa Świętolipska*” na chór mieszany.

V Konkurs 2015 r.

I MIEJSCE

Marta Kleszcz, Katowice, za kompozycję „*Ave Maria*” na chór mieszany *a cappella*.

II MIEJSCE

Robert Niepostyn, Sławków, za kompozycję „*I inne serce poit swą słodyczą*” na chór mieszany *a cappella*.

III MIEJSCE

Adam Diesner, Ostrowo, za kompozycję „*Ave Maria*” na chór mieszany *a cappella*.

WYRÓŻNIENIE

Agnieszka Karwat-Gębka, Lublin, za kompozycję „*Adoramus*” na chór mieszany *a cappella*.

Paulina Sadło, Gdańsk, za kompozycję „*Czy anioł zlatuje na ziemię*” na sopran i fortepian.

Dyrektor Artystyczny
Warmińsko-
Mazurskiego
Oddziału
PZChO w Olsztynie,
prof. sztuk muz.
Józef Wojtkowiak

Barbara Rytwińska
Prezes Warmińsko-
Mazurskiego
Oddziału PZChO,
pomysłodawca i autor
projektu

VI Konkurs 2016

I MIEJSCE

Adrianna Kubica-Cypek, Kędzierzyn Koźle, za kompozycję „*Miserere*” na chór mieszany *a cappella*.

II MIEJSCE

Przemysław Szczotka, Katowice, za kompozycję „*De Profundis*” na chór mieszany *a cappella*.

III MIEJSCE

Marta Kleszcz, Katowice, za kompozycję „*Do księżycy bliżej niż do Ciebie*” na tenor i fortepian.

WYRÓŻNIENIE

Maciej Bałenkowski, Radom, za kompozycję „*Omnia tempus habent*” na chór mieszany *a cappella*.

Dominik Franciszek Lasota, Rzeszów, za kompozycję „*S...!*” na chór mieszany *a cappella*.

VII Konkurs 2017

WYRÓŻNIENIE

Adam Potera za kompozycję „*Niedługo, wcześniej*” na chór mieszany *a cappella*.

Oprac. Barbara Rytwińska

Feliks Nowowiejski

– kompozytor z Warmii

Za nami rok 2016 – Rok Feliksa Nowowiejskiego, który Sejm RP ogłosił w grudniu 2015 roku w związku z przypadającą w 2016 r. 70 rocznicą śmierci tego wielkiego kompozytora, organisty, dyrygenta, Warmiaka – patrioty. Dzięki decyzji Sejmu RP o Feliksie Nowowiejskim znów zaczęło się mówić i prezentować Jego dzieła. W 2017 roku przypadła kolejna okrągła rocznica, bowiem 7 lutego tego roku minęło 140 lat od urodzin Feliksa Nowowiejskiego. Dlatego trzeba kontynuować dzieło rozpoczęte w 2016 r. Mówić o Nim coraz więcej i wykonywać Jego muzykę, bo poprzez to nie tylko promujemy twórczość kompozytora urodzonego 14 km od Olsztyna, ale także region – Warmię dla której w okresie plebiscytu tak dużo ON uczynił.

Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie aktywnie włączył się o obchody Roku Feliksa Nowowiejskiego. Przygotował program składający się z utworów skomponowanych przez kompozytora z Barczewa, który w różnych konfiguracjach został zaprezentowany na szeregu koncertach. Utwory to:

- Rota (sł. Maria Konopnicka),
- O Polskę kraju święty op. 38 nr 6 (sł. Władysław Bełza),
- Straż nad Bałtykiem (Pieśni morskie op. 42), sł. Józefina Biegańska,
- Krakowskie wesele,
- Z tej tam strony wody,
- Dwie pieśni ze zbioru „Warmińskie pieśni ludowe op. 21 nr 2:
 - Buła babula,
 - Meszek w lesie;
- Hymn Warmii, sł. Maria Paruszeńska,
- Kantata op. 48 Testament Bolesława Chrobrego, sł. Edward Ligocki, części:
 - Grzmi pieśń wieczystej chwały,
 - Ty jesteś naszym prawem,
 - Słowińska ziemia,
 - Nie chcemy wojny!
- Finale – Testament Chrobrego.

Poniżej, w porządku chronologicznym koncerty Chóru Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie, podczas których były prezentowane utwory skomponowane przez Feliksa Nowowiejskiego:

- 8 stycznia 2016, Bazylika św. Jakuba w Olsztynie. Uroczysta Msza św. z okazji 70-lecia śmierci Feliksa Nowowiejskiego. Wykonawcy: Chór przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, przedstawiciele olsztyńskich chórów oraz wierni zebrani w kościele, dyrygent: Benedykt Błoński. Jarosław Ciecierski – organy (wszystkie utwory zostały wykonane na nawowych organach firmy Terletski & Söhne z końca XIX w., przy których w latach 1898-1900 zasiadał kompozytor).
- 22 maja 2016, Gminny Ośrodek Kultury w Łukcie. I Turniej Chóralny o Puchar Mazur Zachodnich. Koncert Galowy. Wykonawcy: Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Benedykt Błoński – dyrygowanie i prowadzenie.
- 22 maja 2016, Bazylika Katedralna św. Jakuba w Olsztynie. Chóralny Koncert Uniwersytecki UNIVERSITAS CANTAT. Wykonawcy: Chór Can-

Prof. Benedykt Błoński, dyrektor artystyczny i dyrygent chóru Cantores Varmienses

tores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Benedykt Błoński – dyrygowanie i prowadzenie.

- 5 czerwca 2016, Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej (ul. Bajkowa 15). Koncert charytatywny „Bajkowe wakacje” na rzecz letniego wypoczynku dzieci. Wykonawcy: Benedykt Błoński – dyrygent, prowadzenie koncertu, Anna Reszczyńska – fortepian, Hanna Zajączkiewicz – sopran, Magdalena Kowalewska – dyrygent. Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej.
- 19 czerwca 2016, Zamek w Lidzbarku Warmińskim. Koncert „Muzyka na zamku...” Wykonawcy: Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Anna Reszczyńska – organy, Hanna Zajączkiewicz – sopran, Benedykt Błoński – dyrygowanie i prowadzenie.
- 16-18 września 2016, dwa koncerty w Niemczech – Schluchtern, Tahlau
- 27 października 2016, Urząd Miasta Olsztyna, plac Jana Pawła II 1, sala 2019. Koncert „Feliks Nowowiejski z wizytą u Prezydenta”. Wykonawcy: Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie, Benedykt Błoński – dyrygowanie i prowadzenie.
- Speaking koncert – „Feliks Nowowiejski z wizytą u Prezydenta”. 27 października 2016 w Sali Urzędu Miasta odbył się koncert zatytułowany „Feliks Nowowiejski z wizytą u Prezydenta” przedstawiający twórczość Feliksa Nowowiejskiego i dziedzictwo kulturowe Warmii. Podczas koncertu Chór Cantores Varmienses wykonał utwory Feliksa Nowowiejskiego, znajdujące się w repertuarze chóru. Koncert był prowadzony w formule „speaking concerts” przez prof. Benedykta Błońskiego, który przybliżył genezę powstania poszczególnych utworów i sylwetkę kompozytora. Koncert spotkał się z gorącym przyjęciem słuchaczy.

- 19 listopada 2016, Barczewo – Skarbiec Kultury Europejskiej – F. Nowowiejski – Kantata op. 48 – Testament Bolesława Chrobrego (chór mieszany, tenor solo, głos recytujący, fortepian, kwintet dęty), utwory *a cappella* F. Nowowiejskiego: *Rota, Hymn Warmii, O Polski kraju święty, Straż nad Bałtykiem, Krakowskie wesele, Z tej tam strony wody, Meszek w lesie, Buła babula*. Wykonawcy: Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Szymon Rona – tenor – solista Opery Nova w Bydgoszczy, Irena Telesz – aktorka Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Agnieszka Panasiuk – fortepian – pracownik naukowy na Wydziale Sztuki UWM w Olsztynie, kameralistka współpracująca z wieloma artystami w kraju i zagranicą. Benedykt Błoński – dyrygent (przygotowanie i poprowadzenie koncertu).
- 20 listopada 2016, Sala Koncertowa Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. F. Chopina w Olsztynie – Koncert „Feliksjada” złożony z utworów skomponowanych przez Feliksa Nowowiejskiego.
- 5 lutego 2017 – Sala Koncertowa Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie – Koncert w 140 rocznicę urodzin Feliksa Nowowiejskiego

go w programie: F. Nowowiejski – Kantata op. 48 – *Testament Bolesława Chrobrego* (chór mieszany, tenor solo, głos recytujący, fortepian, kwintet dęty), utwory *a cappella* F. Nowowiejskiego: *Rota, Hymn Warmii, O Polski kraju święty, Straż nad Bałtykiem, Krakowskie wesele, Z tej tam strony wody, Meszek w lesie, Buła babula*. Wykonawcy: Chór Cantores Varmienses przy Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Szymon Rona – tenor – solista Opery Nova w Bydgoszczy, Irena Telesz – aktorka Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Agnieszka Panasiuk – fortepian – pracownik naukowy na Wydziale Sztuki UWM w Olsztynie, kameralistka współpracująca z wieloma artystami w kraju i zagranicą. Benedykt Błoński – dyrygent (przygotowanie i poprowadzenie koncertu).

- 4 czerwca 2017, Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Olsztynie, koncert charytatywny „Wakacje za jeden uśmiech”.

- 22 czerwca 2017, Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Sala Konferencyjna. Koncert „Feliks Nowowiejski – kompozytor z Warmii”.

Opracował prof. Benedykt Błoński

Zespół wokalny pielęgniarek „Vox Cordis” z Olsztyna i muzyka Feliksa Nowowiejskiego

W roku jubileuszu pięciolecia zespołu popularyzujemy nasze piosenki, zapraszamy do wspólnego śpiewania w zakładach pomocy społecznej, w szpitalu MSWiA. Celem zespołu są działania terapii piosenką ukierunkowane na edukację kulturalną środowiska szpitalnego, ludzi ciężko chorych, schorowanych, starych, personel emerytowany pielęgniarski z miasta Olsztyna, spotkania raz w roku w Izbach Pielęgniarskich, oraz promocję twórczości lokalnej, ludowej i patriotycznej.

Na koncertach i warsztatach oczekujemy na poprawę samopoczucia, poprawę stanu zdrowia psychicznego i fizycznego uczestników oraz zwiększenie świadomości muzykoterapii. Miło nam gdy pacjenci wychodzą uśmiechnięci, że na chwilę zapomnieli o swojej chorobie.

Koncerty z udziałem pacjentów są realizowane w Domu Pomocy Społecznej dla Chorych na Alzheimer, „Dar serca” pt. „Piosenka jest dobra na wszystko”, w Domu Pomocy Społecznej dla Chorych na Cukrzycę pt. „Ja śpiewam piosenki”, w Domu Pomocy Społecznej „Kombatant” pt. „Moja Ojczyzna”, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z Warmińsko-Mazurskim Centrum Onkologii.

Zespół Vox Cordis włączył się do obchodów 140 rocznicy urodzin Feliksa Nowowiejskiego poprzez wykonania repertuaru, w którym znalazły się opracowania pieśni naszego wielkiego kompozytora. Są to:

1. „Hymn Warmiński” – muzyka Feliks Nowowiejski, sł. Janina Paruszevska
2. „Rota” – muzyka Feliks Nowowiejski, sł. Maria Konopnicka
3. „Pieśń o Bałtyku”, muzyka Feliks Nowowiejski, sł. St. Rybka-Marius
4. „Noc cicha w śnie” – muzyka Feliks Nowowiejski, sł. Maria Paruszevska, oprac. na chór żeński Piotr Gruchel
5. „Z narodzenia Pana” – muzyka Feliks Nowowiejski
6. „Złik na zagonie” – melodia ludowa ziemi Warmińsko-Mazurskiej muzykę zapisał Feliks Nowowiejski

Zespół „Vox Cordis” z Olsztyna

7. „Stoi u wody” – śląska melodia ludowa, muzykę zapisał Feliks Nowowiejski
 8. „Buła babula” – melodia ludowa ziemi Warmińsko-Mazurskiej muzykę zapisał Feliks Nowowiejski
 9. „Kendy ty Jonku pojedziesz” – melodia ludowa ziemi Warmińsko-Mazurskiej muzykę zapisał Feliks Nowowiejski
- Wspierają nas:
- Poliklinika MSWiA (w świetlicy odbywają się nasze próby i spotkania z pacjentami i personelem)
 - Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Olsztynie
 - Warmińsko-Mazurski Oddział PZChO w Olsztynie

Anna Wrzosek

Zespół Wokalny Pielęgniarek VOX CORDIS

Ewa Alchimowicz-Wójcik – sopran

Naukę muzyki oraz śpiewu rozpoczęła w 1995 roku w Państwowej Szkole Muzycznej im. F. Chopina w Olsztynie w klasie mgr Jolanty Sołowiej. W 2002 roku ukończyła z wyróżnieniem Akademię Muzyczną w Bydgoszczy na wydziale wokalnno-aktorskim w klasie śpiewu solowego prof. Brygidy Skiby i od tego momentu artystka rozpoczyna swoją działalność muzyczną. Uczestniczy w koncertach w kraju i za granicą. Nawiązuje współpracę z Filharmonią Warmińsko-Mazurską, z różnymi zespołami kameralnymi, muzykami, wykonuje zróżnicowany repertuar wokalnno-instrumentalny. Od 2004 roku rozpoczyna stałą współpracę muzyczną z pianistką i pedagogiem fortepianu Lucyną Żołnierenk-Frenszkowską. W 2013 roku uzyskała tytuł doktora sztuk muzycznych w zakresie wokalistyki w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Natomiast w roku 2016 otrzymała odznakę honorową od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasłużony dla kultury polskiej” oraz Nagrodę Prezydenta Olsztyna im. Feliksa Nowowiejskiego w dziedzinie sztuk muzycznych.

Twórczość Feliksa Nowowiejskiego jest dla niej bliska, artystka podobnie jak kompozytor pochodzi z Warmii. Urodziła się w Olsztynie – pierwszym miejscu pracy kompozytora. Od wielu lat jest zafascynowana jego twórczością. W swoim dorobku artystycznym posiada szeroki przekrój wokalnejspuścizny kompozytora. Są to pieśni i arie z różnych okresów twórczości tego kompozytora.

W roku 2007 nagrała płytę zrealizowaną przez firmę DUX pod patronatem Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie z cyklem pieśni

F. Nowowiejskiego na głos solowy i fortepian „25 Polskich Pieśni Ludowych z Warmii” op. 21 nr 8. Pieśni te zostały zaśpiewane w języku warmińskim. To opracowania pieśni ludowych z regionu Warmii, które posiadają bogate walory artystyczne. Przedstawiają barwne życiowe historie: błahe, frywolne, pełne humoru jak też poważne, nostalgiczne, pełne refleksji.

Pierwszym publicznym wykonaniem pieśni F. Nowowiejskiego z cyklu „25 Polskich Pieśni Ludowych z Warmii” op. 21 nr 8 był występ w Kościele św. Anny w Barczewie podczas VI Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Chóralnej im. Feliksa Nowowiejskiego w 2007 roku. W programie znalazły się pieśni: „Meszek w lesie”, „Dziwczynno mojo”, „Słoneczko wysoko”, „Stoi w polu domeczek”, „A przed wroty”, „Łuloj, łuloj, gołómbeczku”, „Szytry mnile za Warszawó”, „Ach, mój Boże, gdy jidó”, „Kedy mak zakście”, „Jebłónczka”, „Noszo Anulo”, „Wolołbym jo kosó kosić”. Na fortepianie towarzyszyła Lucyna Żołnierenk-Frenszkowska.

Twórczość kompozytora Ewa Alchimowicz-Wójcik prezentowała często w ośrodkach związanych z sylwetką i życiem Feliksa Nowowiejskiego.

Śpiewaczka występowała wielokrotnie w Salonie Muzycznym im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie – w miejscu dawnego

domu rodzinnego kompozytora. Podczas koncertów przedstawiła szeroki przekrój jego twórczości pieśniarskiej.

W programie koncertów obok pieśni warmińskich znalazły się pieśni z różnych okresów twórczości: „Wisła” op. 23 nr 2, „Księżyc osrebrza brzozy” op. 59, „Dumka o Polsce” op. 59, „Odejdź, Jasiu od okienka” op. 47, „Kołyśanka” op. 59, „Lipanecka” op. 47, „Ospyała jabłoneczka” op. 16, nr 8, „Muzyka mojej duszy” op. 59 nr 3, „Hej, żeglarzu, żeglajże” op. 28 pieśń z opery „Kaszuby”, „Nie odwracaj czoła” op. 16 nr 4, „Sikoreczka świergoli” op. 21 nr 7 (z cyklu 5 Pieśni z Podbeskidzia Śląskiego), „Którędy Jasiu”, „Pasterka”, „Oberek”, „Uśnijże mi uśnij...” – ze zbioru „Malowanki ludowe”.

W dniu rocznicy urodzin kompozytora tj. 7 lutego 2014 roku artystka miała przyjemność zaśpiewać na koncercie zatytułowanym „137 rocznica urodzin F. Nowowiejskiego” w Salonie Muzycznym w Barczewie. W tamtym czasie obok szeregu pieśni tegoż twórcy zaśpiewała piękny i nastrojowy poemat „Róże dla Safo” op. 51 nr 1 wraz z towarzyszeniem pianistki Lucyny Żołnierek-Frenszkowskiej.

Repertuar wokalny twórcy prezentowała także z okazji obchodów 55 rocznicy powstania Muzeum – Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego w dniu 15 lipca 2016 roku.

Kolejnym znaczącym miejscem występów, gdzie śpiewaczka dwukrotnie prezentowała dzieła kompozytora był Salon Muzyczny Feliksa Nowowiejskiego w Poznaniu – „Willi wśród róż”. Oprócz całego szeregu utworów wykonała wyjątkowy i rzadko wykonywany cykl pieśni „Pod niebem Persji” op. 51 nr 7. Charakteryzuje się on nowatorskim językiem muzycznym. Kompozytor ilustruje egzotykę Bliskiego Wschodu.

Repertuar wokalny Feliksa Nowowiejskiego Ewa Alchimowicz-Wójcik prezentowała wielokrotnie w Bazylice Konkatedralnej św. Jakuba w Olsztynie, gdzie w latach 1898-1900 kompozytor był organistą. Podczas występów artystka obok pieśni z różnych okresów twórczości kompozytora, zaprezentowała także rzadko wykonywaną „Kaszubiankę” – arię z opery *Kaszuby* op. 47. Oprócz pieśni zabrzmiały także opracowania kołęd.

W swoim artystycznym dorobku sopranistka zrealizowała kołеды na głos solowy z fortepianem ze zbiorów: *Dziesięć kołęd* op. 21 oraz *Dwadzieścia kołęd* op. 21 nr 4. Przykładem oryginalnej kompozycji z tego gatunku, która także została zaprezentowana na koncertach artystki, jest *Kołęda warmijska* nr 1 op. 21 nr 6 do wiersza Marii Zientary-Malewskiej.

Kolejne miejsca, gdzie artystka prezentowała twórczość wokalną kompozytora to Filharmonia Warmińsko-Mazurska w Olsztynie, Ratusz w Olsztynie, Sala Kromerowska Olsztyńskiego Zamku, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, Skarbiec Kultury Europejskiej w Barczewie, Klub Pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, „Baccalarium”, Instytut Kultury Chrześcijańskiej w Olsztynie, Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Olsztynie, Gminny Ośrodek Kultury w Wielbarku, Sala kinowo-widowiskowa Kętrzyńskiego Centrum Kultury w Kętrzynie, Centrum Kultury i Turystyki w Mrągowie, Ośrodek Kultury w Kowalczykach (Litwa), Parafia pw. Św. Jakuba w Butrynach oraz Ramsowo podczas „Letnich Koncertów Muzyki Wokalne” – „Varmia Gaudet et Cantat”.

W 2012 roku poemat „Róże dla Safo” op. 51 nr 1 oraz „Pod niebem Persji” op. 51 nr 7, na sopran i fortepian stały się przedmiotem szczegółowych badań analitycznych śpiewaczki. Ewa Alchimowicz-Wójcik dokonała nagrań oraz napisała pracę doktorską na temat tych pieśni.

3 czerwca 2016 roku artystka prezentowała wykład na temat twórczości pieśniarskiej kompozytora w ramach XV Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Salonie Muzycznym w Barczewie, gdzie hasłem przewodnim był temat: „Feliks Nowowiejski dzieło i tradycja”.

27 kwietnia 2017 roku śpiewaczka prezentowała i omawiała twórczość kompozytora podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Feliks Nowowiejski i jego czasy” w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy.

KATARZYNA BOJARUNIEC

Ukończyła Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia w Olsztynie (dyplom w klasie skrzypiec 1992 r.), a następnie odbyła studia dyrygenckie w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Po uzyskaniu tytułu magistra sztuki została w 1998 roku zatrudniona na stanowisku asystentki w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Od tego czasu rozpoczęła ożywioną działalność artystyczną i pedagogiczną. W roku 2002 na podstawie przewodu kwalifikacyjnego-doktorskiego na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Rytmiki i Edukacji Artystycznej w Akademii Muzycznej im. G. i K. Baciewiczów w Łodzi uzyskała kwalifikacje na stanowisko adiunkta. Następnie, w roku 2009 na podstawie pracy *„Litania Polska. Zagadnienie ekspresji muzycznej w interpretacji Litanii Polskiej Juliusza Łuciuka”*, w przewodzie habilitacyjnym na Wydziale Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Rytmiki w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku uzyskała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej dyrygentura. W styczniu 2011 roku została zatrudniona na stanowisku profesora UWM w Instytucie Muzyki, Wydziału Sztuki UWM.

Od 2007 r. pełni funkcję dyrektora artystycznego Festiwalu „O Warmio moja miła” Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie.

Nieprzerwanie, jako dyrygentka w Instytucie Muzyki, w ramach przedmiotu Chór, prowadzi intensywną działalność koncertową ze swoimi zespołami studenckimi – najpierw z chórem żeńskim „Donum Vocale”, a następnie z chórem mieszanym „Ars Vocale”. Z zespołami tymi zdobyła wiele nagród i wyróżnień na ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach oraz konkursach muzycznych, a także odbyła tournée zagraniczne (Litwa, Niemcy).

Jednocześnie, z inicjatywy studentów i własnej w kwietniu 2011 roku założyła zespół wokalny „Musica In Via”, z którym zdobyła szereg głównych nagród na ogólnopolskich konkursach i festiwalach chóralnych.

Współpracuje z muzykami profesjonalnymi Bydgoszczy, Gdańska i Olsztyna. Do chwili obecnej dokonała nagrań muzyki chóralnej *a cappella* i wokalnie-instrumentalnej zarejestrowanych na siedmiu płytach CD i DVD.

Repertuar koncertowy dyrygentki obejmuje liczne utwory muzyki dawnej i współczesnej, kompozytorów polskich i obcych. W swych programach preferuje muzykę religijną polskich kompozytorów współczesnych. W dorobku dyrygentki znajduje się wiele prawykonań polskiej muzyki chóralnej jak również wokalnie-instrumentalnej. Jest autorką wielu opracowań utworów chóralnych, a także kompozycji *„Non omnis moriar”* poświęconej pamięci zmarłego w 2015 roku kompozytora Lucjana Marzewskiego.

W roku 2007 Kapituła Olsztyńska przyznała Katarzynie Bojaruniec nagrodę i tytuł „Talent Roku” w dziedzinie muzyki.

W trakcie całej swojej kariery muzycznej aktywnie uczestniczy w licznych ogólnopolskich i międzynarodowych sesjach oraz konferencjach naukowych, a także w ważnych przedsięwzięciach organizacyjnych.

Informacje dotyczące działań w Roku Nowowiejskiego – chóry: ARS VOCALE oraz MUSICA IN VIA

Katarzyna Bojaruniec wraz z choram Ars Vocale i Musica in Via podczas występu w Bazylice pw. św. Tomasza Apostoła w Nowym Mieście Lubawskim

Sejm Rzeczypospolitej ustanowił Feliksa Nowowiejskiego patronem roku 2016 w 70. rocznicę śmierci kompozytora (rok 2017 to 140. rocznica jego urodzin).

Feliks Nowowiejski podczas swojej działalności oddziaływał na szerokie kręgi młodzieży i dorosłych, tak więc okoliczność obchodów Roku Nowowiejskiego skłoniła wielu artystów do wykonania jego kompozycji. W całokształcie wiedzy historycznej, należy dostrzec ważne miejsce *Mszy Polskiej „Bogu Rodzica”* op. 25 nr 5 Feliksa Nowowiejskiego w całej polskiej, a nawet europejskiej kulturze. Wykonania tego utworu podjął się Chór ARS VOCALE Instytutu Muzyki UWM w Olsztynie pod dyr. Katarzyny Bojaruniec. Zespół ten prezentował również takie utwory jak: *Parce Domine, Veni Creator Spiritus, Rota*.

Zespół wokalny MUSICA IN VIA prowadzony przez Katarzynę Bojaruniec, w ramach Projektu „Feliks Nowowiejski – kompozytor z Warmii” w dniach 15-17 listopada 2016 odbył wraz z chórem ARS VOCALE tournée koncertowe w Wilnie (Litwa): były to artystyczne prezentacje chórów w Szkole Polskiej w Małej Wilejce – Wilno, w Kościele pw. św. Ducha oraz w Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Repertuarze Zespołu MUSICA IN VIA znalazły się m.in. takie utwory jak: *Pieśń Kaszubów (Hymn Kaszubski)* op. 38 nr 6, *Piosnka Marynarza Polskiego* op. 38 nr 7.

20 listopada 2016 r. w Sali Koncertowej PSM I i II st. zespoły MUSICA IN

VIA oraz chór ARS VOCALE pod dyr. K. Bojaruniec wystąpiły w koncercie zatytułowanym z okazji Roku Nowowiejskiego „Feliksjada”. Dnia 24 listopada 2016 r. w Bazylice Konkatedralnej św. Jakuba w Olsztynie chór ARS VOCALE pod dyr. K. Bojaruniec wziął udział w koncercie: „Portret muzyczny Feliksa Nowowiejskiego” w ramach Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Feliks Nowowiejski i jemu współcześni wobec idei XIX i XX wieku” organizowanej przez Wydział Sztuki i Instytut Muzyki UWM.

26 lutego 2017 r. również w Bazylice Konkatedralnej św. Jakuba w Olsztynie odbył się Koncert Uniwersytecki UNIVERSITAS CANTAT, w którym dzieło Feliksa Nowowiejskiego *Msza Polska „Bogu Rodzica”* op. 25 nr 5 prezentował chór ARS VOCALE Instytutu Muzyki pod dyr. Katarzyny Bojaruniec.

W ramach tegorocznej edycji Festiwalu „O Warmio moja miła” 28 maja 2017 r. w Bazylice pw. św. Tomasza Apostoła w Nowym Mieście Lubawskim odbył się Koncert „Nowowiejski w Nowym Mieście Lubawskim”. Udział w nim wzięły chóry ARS VOCALE Instytutu Muzyki UWM oraz Zespół kameralny MUSICA IN VIA.

W dniu 8 czerwca 2017 r. w Katedra pw. św. Wojciecha w Prabutach, Chór ARS VOCALE Instytutu Muzyki pod dyr. Katarzyny Bojaruniec w ramach Konferencji „Świat kresów” kolejny raz wykonał *Mszę Polską „Bogu Rodzica”* op. 25 nr 5 Feliksa Nowowiejskiego oraz *Laudate Dominum* Marka Raczyńskiego.

„ORGANY PLUS...”

– o pracy nad transkrypcjami utworów Feliksa Nowowiejskiego

Z twórczością organową Feliksa Nowowiejskiego zetknąłem się już w średniej szkole muzycznej, ale przyznam, że niewiele można było wtedy zagrać z nut – jedyna pozycja, jaką pamiętam, to *Fantazja polska „Pasterka w katedrze na Wawelu”*, op. 7 nr 1. Przy okazji, to odosobnione nagranie na płytę jego utworu organowego w latach PRL (Organy w Oliwie – trójka wykonawców, to akurat grał Feliks Rączkowski; Muza – Polskie Nagrania, XL 0299).

Lata studiów także nie należały do obfitych pod tym względem: korzystałem z nielicznych kopii wydań sprzed wojny – uzyskiwałem je z biblioteki prof. Rączkowskiego albo poprzez dostępne zbiory Biblioteki Narodowej w Warszawie czy naszego Ośrodka Badań Naukowych (mikrofilmy) – w tym przypadku były to na ogół manuskrypty, raczej trudne, by z nich grać!

Jednak, w ostatniej fazie moich studiów ukazał się komplet dzieł Nowowiejskiego na organy (Akademia Muz. w Warszawie, 1990, red. Jerzego Erdmana). Niestety, nie wolne od błędów i chyba pośpiesznie przygotowane, na użytek swego czasu. Mała ingerencja w zapis oryginału była na pewno jakimś atutem, ale to z kolei wymagało częstszej konfrontacji z rękopisami, co stwierdziłem na przykładzie III Symfonii. W końcu udało mi się ją włączyć do repertuaru, a obok niej *Wstęp do sekwencji „Victimae paschali...”*, jeden z moich ulubionych utworów.

Dość powiedzieć, że część dzieł znałem z wykonania kolegów czy mistrzów gry organowej, choć wtedy większość z nas przekopywała się przez rękopisy bądź ich kopie. Nie będę tutaj komentować okoliczności, dość dziwnych z punktu widzenia naszych partnerów z Zachodu: „*Macie godnego twórcę z tego okresu, a prawie nie znacie go albo nie staracie się wydać jego utwory drukiem?*” Wiemy, że ten stan miał różne uwarunkowania i dlatego cieszymy się, że to zaczęło się zmieniać! Tak jednak wyszło, że moje lata nauki i studiów organowych nałożyły się na te nasze „biedne” czasy transformacji; przez to niezbyt łaskawe także dla organów...

Oczywiście, fascynowała nas „symfoniczność” w muzyce Nowowiejskiego – tego w polskiej literaturze nie ma zbyt wiele! Stawia ona jednak poważne wymagania artystom, jak i samym organom. Te wizje, czy nawet freski muzyczne, tworzone w natchnieniu, ale wykańczane nieraz „zza biurka” (tak to zwykle określałem), powodowały, że jego wielkie formy organowe mogą wydawać się nieprzystępne; może nie tyle od strony technicznej, co interpretacyjnej. Zbyt mało było wykonawców, dyskusji, wymiany myśli i znajomości tematu od strony edytorskiej – a to przecież umożliwia ich zgłębianie! Zresztą, nie tylko tą muzyką żyliśmy, oto otwierał się nam dostęp do całej Europy! Nowowiejski zaś był dla nas nieco zakryty, albo może „oczekiwał na lepszy czas”? Faktem jest, że nasi pedagodzy też niespecjalnie nas zachęcali, może właśnie z podobnego powodu... Właściwie, chyba tylko z prof. Rączkowskim miałem okazję zamieniać

na ten temat opinie, bo miał tu jakieś doświadczenie. Później znaleźli się kolejni zaangażowani w promocję tego kompozytora artyści: wspomniany Jerzy Erdman (nb. absolwent F. Rączkowskiego), Jerzy Kukła z Lublina, Elżbieta Karolak i Sławomir Kamiński z Poznania, Mirosław Pietkiewicz z Łodzi, Julian Gembalski z Katowic czy Roman Perucki z Gdańska – i sądzę, że nie tak wielu organistów pominąłem w tym szacownym kręgu...

Pamiętam też okres, gdy na festiwal w Świętej Lipce (dyrektorem artystycznym był prof. Andrzej Chorościński) trzeba było mieć zawsze jakiś utwór czy choćby opracowanie Mistrza. Filharmonia w Olsztynie także raz po raz przypominała o swoim patronie (wykonywałem np. ze Stefanem Stuligrosem i jego chórzystami obszerne fragmenty z oratorium „*Quo vadis?*”). Takie i inne sytuacje powodowały, że wracałem do tej muzyki wciąż z nowymi pytaniami – nie zawsze czując się gotów, by ją brać na warsztat czy opracowywać jakieś „zastane nuty”...

Bardzo ciekawym, choć w sumie jednorazowym doświadczeniem, było transkrybowanie, na koncert z kwartetem fletowym w Św. Lipce, **Intermezzo z VII Symfonii organowej**. Jego pastoralne motywy idealnie dopasowały się do naszego brzmienia, choć utwór, niezbyt prosty w swoich założeniach i przebiegu formalnym (jest tam kilka tematów „eucharystycznych”, z m.in. przetworzonym „*Twoja cześć, chwała!*”), w dużym stopniu musiały dźwignąć organy. Koncert miał miejsce 13.08.2004 i ten utwór niewątpliwie należał do jego *highlightów*. *)

Kiedy w styczniu 2006 roku, z okazji 60-lecia śmierci Kompozytora, wykonywałem z Jolantą Sołowiej niemal komplet kolęd na głos i fortepian (ściślej mówiąc, grałem na zabytkowym pianinie wniesionym do Sali Sejsyjnej olsztyńskiego Ratusza), jako pomysł na instrumentalny wstęp do całości wybraliśmy wtedy **fantazję „Noël en Pologne” (op. 31 nr 4)**. Jej niewielka partia pedałowa pozwala zagrać ją w wersji fortepianowej, jedynie z drobnymi ustępstwami.

Tylko, czy już możemy to nazwać „transkrypcją”? Niekoniecznie, choć samo „przeniesienie” faktury było faktem. Ingerencja w tekst była minimalna, a dla publiczności kluczowe były i tak motywy kolędy „*Gdy się Chrystus rodzi*”. Przyznam, że ta wersja brzmiała całkiem nieźle i na swój sposób kompletnie; co więcej, zdarzało mi się tę fantazję parę razy zagrać w ten sposób i zastanawiałem się, czemu autor sam nie dokonał na użytek domowy takiej aranżacji: czyżby bez organów ten utwór był zbyt świecki, nie nadawał się „pod strzechy”? **)

Niewiele później, bo w Finale 28. sezonu festiwalowego w katedrze św. Jakuba, przyszło mi wykonywać m.in. własną **suitę „Felix” na organy, kwartet smyczkowy i dzwony rurowe**. Utwór ten był „muzycznym pomnikiem” dla dwóch Feliksów, którzy związani byli z naszym festiwalem u św. Jakuba: jego założyciela, Rączkowskiego (pieśń „*Boże zmiłuj się nad nami*” w I cz., *Apel Jasnogórski* w II cz.) i patrona, Nowowiejskiego – temat

Ciąg dalszy na stronie 18

„Roty” w III cz., tam też mamy swego rodzaju apoteozę wszystkich trzech tematów w finale.

Zatrzymajmy się chwilę nad tytułem: „*Felixi*” nie tylko oznacza imię w liczbie mnogiej, ale i „szczęśliwi”, czy nawet „błogosławieni”. Mnie słowo to kojarzy się też z Ewangelią, a zwłaszcza z cytatem: „*Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię*” (Mt 11, 28). Zaprezentuję Państwu nagranie live z 3.09.2006 r. na końcu mojego odczytu, jest to rejestracja Radia Olsztyn. Wraz ze mną wystąpili: znakomity kwartet smyczkowy *Prima Vista* z Warszawy oraz „nasz” Karol Jurczak, grający na dzwonach.

Nie chciałbym rozbierać tego utworu na pojedyncze nutki, bo, choć priorytetem było dla mnie wykorzystanie materiału dźwiękowego (zwłaszcza wspomnianych tematów), to idea tej części nawiązuje do organowego stylu improwizacyjnego, zwłaszcza w jej partiach solowych. Improwizacja zaś, jak wiemy, podlega wprawdzie pewnemu podporządkowaniu formie, ale rozwija się jednak „tu i teraz”, spontanicznie i to, mam nadzieję, udało mi się jakoś spełnić. Wypada jednak wspomnieć, że istotną rolę odgrywają tu skale: obok systemu dur-moll mamy użyte systemy całotonowe i inne, choć dotyczy to wybranych fragmentów, nie całego utworu.

Mamy w **III części tej suity (*Recitativo e Toccata*)**, ogólnie ujmując, trzy odmienne sytuacje, w których wykorzystany zostały motywy *Roty* – inaczej mówiąc, trzy drogi kompozytorskie.

Pierwsza: temat pełni rolę ilustracyjną lub puentuje dany fragment utworu. I tak, już pierwsze pojawienie się tematu w dzwonach, które kończy recytatyw poprzedzający toccatę: organy „podprowadzają” pod ten moment, ich burzliwe pasaże nasuwają skojarzenia z walkami, potem

zaś mamy jakby dalekie bicie dzwonów w kościele – bardzo ważny muzyczny oddech.

Kolejny taki odcinek, kilkutaktowy, ma wkrótce kwartet: tu z kolei jego rolą jest uspokojenie, a motyw czołowy *Roty* poddany jest modulacjom tudzież imitacjom w rozmaitych głosach.

Podobnie, dramatyczne tutti organów pod koniec *Suity*, w szczególnej harmonizacji, wyzwala energię odcinka poprzedzającego, w którym mamy duże *crescendo* i nałożenie się tematów całej *suity* – naturalnie, znów do tej kulminacji dołączają się *campani*, dzwony rurowe.

Drugie zastosowanie tematu to fragmenty, w których dominuje praca motywiczna; są one zróżnicowane w tempie, dynamice, harmonice i rejestracji. Korzystałem zarówno z urywków melodii zwrotki, jak i strofy „*tak nam dopomóż Bóg*”, co niesie domyślne treści, ponieważ u większości z nas motywy „*Roty*” budzą chyba natychmiastowe skojarzenia...

I wreszcie, początkowy fragment melodii, w przekształceniu na metrum 6/4, który posłużył za podstawę basową *quasi una passacaglia* – najpierw zestawiony z melodią F. Rączkowskiego z pieśni wg Ps. 67 „*Boże, zmiłuj się nad nami*”, z części I, potem ów psalm „podtrzymuje” kanon z Apelem Jasnogórskim z części II. Cały ten odcinek zostaje dzięki tym zabiegom ujęty w zwarte ramy rytmiczne, a wzajemny kontrapunkt staje się tu niejako wyznacznikiem formy: mamy *de facto* superpozycję wszystkich trzech tematów *Suity*.

Warto nadmienić, że był to ostatni utwór zagrany na starych organach, przed ich rozebraniem. Część III nie jest transkrypcją ani wariacjami na temat *Roty*, ale świadomym odwołaniem się do wirtuozowskiego stylu Nowowiejskiego i myślę, że udało mi się oddać trochę muzycznej poetyki w relacji do tego, o czym mówi ta pieśń (słowa Marii Konopnickiej), nie wchodząc na teren płytkiej semantyki dźwiękowej czy zbyt sztywnej

formy – ta muzyka miała „płynąć”! (Takim pouczającym doświadczeniem było dla mnie zagranie „*Victimae paschali*”, słynnej improwizacji Charlesa Tournemire’a, jednej z pięciu spisanych przez Maurice’a Durufłégo).

Tak się składa, że temat tego znanego gregoriańskiego hymnu, ale w organowym ujęciu przez Feliksa Nowowiejskiego, będzie kolejnym punktem mojego rozważania i wspomnienia.

Wstęp do sekwencji „*Victimae paschali laudes*” op. 9 nr 7 – wersja na saksofon sopranowy i organy *)**

Kiedy w 2014 r. miałem u nas recital organowy wraz z Andrzejem Bukowskim, moim kolegą, klarnecistą i saksofonistą, obok transkrypcji utworów klasycznych (jak *Air* z III Suity Bacha czy *Pieśń Solvejgi* Griega), szukaliśmy czegoś oryginalnego, na saksofon i organy lub choćby na saksofon i fortepian (*Aria* Eugene’a Bozzy). Wybór padł na „sekwencję” Nowowiejskiego, gdyż wydawało się naturalnym, by saksofon sopranowy pod palcami kolegi stał się jakby przedłużeniem organów, albo „dodał im pischczalek” o wyraźnej i znaczącej sile ekspresji.

Kompozycja ta, wyrosła z ducha improwizacji, składa się ze wstępu eksponującego fragment melodii, a następnie kilku kolejnych „podejść”, włączając dwa odcinki *fugato* i wieńczące je kulminacje pasażowo-akordowe. Jest utworem niewdzięcznym dla wykonawcy solo, bo nie daje „wygrać się”, ma za to parę miejsc niewygodnych, a nadto cokolwiek „kółkową” formę.

Saksofon pojawiał się w ustępach *forte* lub *espressivo*, przy prezentacji tematu, w imitacjach, ale już np. fragment *fugowany* grały organy solo. Sami zresztą czuliśmy, że to nie jest utwór na saksofon i organy, ale odwrotnie: na organy „ze wspomaganie” saksofonu. Myślę, że to kompozytorowi mogłoby się podobać, bowiem rozszerzyliśmy paletę barw, a utwór zabrzmiał jeszcze bardziej hymnicznie. Zagraliśmy go także w 2015 (Tarnowskie Góry) i w ub.r. w Sali Koncertowej PSM w Olsztynie z okazji wręczenia *Statuetki Św. Jakuba* naszej koleżance, Ewie Alchimowicz-Wójcik (sopran). Wykonania te, naszym zdaniem, miały sens, bo utwór poruszał i oddawał patos muzyki (jakkolwiek, efekt był pełniejszy w kościele). Skupiliśmy się głównie na modelowaniu odcieni brzmienia, co przecież było też zamiarem kompozytora...

„Dumka” – wersja na organy, kwartet smyczkowy i dzwony rurowe (2016) **)**

Transkrypcja ta powstała specjalnie dla projektu kameralnego, inaugurującego 38. *Olsztyńskie Koncerty Organowe: „Feliks Nowowiejski – ewokacje, inspiracje”* (3 lipca 2016, katedra św. Jakuba). Wystąpił ze mną *Kwartet Smyczkowy Nuovo* pod kierunkiem Moniki Dondalskiej i ponownie Karol Jurczak na instrumentach perkusyjnych, ze wskazaniem na dzwony rurowe (wykonaliśmy także III cz. suitę „*Felixa*”). Kontekst, w jakim zabrzmiała ta muzyka, był szczególny, ponieważ nasz, jak to określaliśmy, „projekt” starał się w inny niż zwykle sposób pokazać sylwetkę Kompozytora – na tle Bacha, Elgara, Sibeliusa i ze wspomnianym utworem współcześnie napisanym: stał się dzięki temu dużo bardziej urozmaicony i przez to atrakcyjny dla publiczności zebranej na Inauguracji OKO: długi aplauz był tego najlepszym dowodem!

Niestety, pośpiech przygotowań i skupienie się na tym, co istotne dla koncertu, plus trudna logistyka, nie pozwoliły nam na zarejestrowanie tego wykonania. A szkoda, bo wydaje się, że wniosło ono coś do popularyzacji „*Dumki*”; skądinąd, jednej

z lepszych miniatur naszego sławnego Warmiaka. Szkoda też, że nasze Miasto w Roku Feliksa Nowowiejskiego, przy okazji Patrona „*Olsztyńskich Koncertów Organowych*”, jakoś nie włączyło się w promocję tego niekonwencjonalnego projektu; innego, niż pozostałe, znane mi z 2016 roku...

„*Dumka*” (*Andante lamentabile*) była jednym z wydanych za życia Nowowiejskiego dzieł i należy do najchętniej wykonywanych. Jakkolwiek, na kilku kartkach nutowych mamy spore nasycenie pomysłów kompozytorskich i, wraz z nimi, problemów wykonawczych. Dlaczego zainspirował mnie ten utwór i jak tłumaczyłbym wykorzystanie takiego, a nie innego składu? Na pewno ważne było dopełnienie naszego koncertu w określonych ramach czasowych, ale poza tym dostrzegłem w tym utworze potencjał, czy wręcz „myślenie ponad organami”, które przejawia się w bogatej fakturze, harmonice oraz motywice, a także w pewnych oznaczeniach wykonawczych, nie zawsze nawet możliwych do realizacji na dostępnych nam instrumentach.

Po pierwsze: instrumenty smyczkowe są w stanie przejąć główny motyw i ukazać go dużo lepiej od strony ekspresji i mikrodynamiki niż organy solo – stylistycznie jest więcej „*dumki*” i utwór po prostu „żyje”. Po drugie: rozszerzamy kolorystykę o barwę smyczków – zarówno solowych instrumentów, jak i całego kwartetu, do czego dochodzą jeszcze we fragmentach efekty dzwonów. Niektóre partie dublowały organy, ale częściej je kontrapunktowały, co pozwalało lepiej śledzić poszczególne partie w tym splecionym „muzycznym warkoczu”.

W związku z tym, po trzecie: uwydatnia się faktura polifoniczna, co temu utworowi służy i pewne ustępy brzmią w tej aranżacji czytelniej, niż w ujęciu solowym. Oczywiście, znalazło się też miejsce poza organami dla fraz solo (skrzypce I/II, altówka i wiolonczela), gdzie muzycy mogli dać coś od siebie, czyniąc każde wykonanie tej kompozycji na swój sposób niepowtarzalnym. Takie było założenie i wydaje się, że to jedyne, jak na razie, koncertowe wykonanie „*Dumki*” w tym składzie, zaskakująco dobrze spełniło te oczekiwania! *****)

PS. Od Autora

Dokonywanie transkrypcji zawsze obarczone jest ryzykiem niepotrzebnego ulepszenia i to my sami winniśmy znać granice. Popularyzacja dzieł mistrza też jest zresztą kwestią uczciwości, ale najpierw ich głębokiego zrozumienia, toteż nigdy nie zabrałbym się za takie opracowanie tylko na podstawie wglądu w nuty; tamte sytuacje podpowiedziało życie i życie je sprawdziło. Ten sposób grania kompozycji napisanych na organy solo: z saksofonem, kwartetem fletów czy ze smyczkami i dzwonami, raczej okazjonalny, przydawał im zawsze jakiejś świeżości!

Poznananie utworów przez ich przepisywanie to niekiedy trudna praca, ale wartościowa, gdy wziąć pod uwagę samo rozumienie twórcy, nawet czasem ruchy jego ręki czy zwroty emocji. Za każdym razem jest to też, bez wątpienia, „odkurzenie” naszej interpretacji i danie czegoś nowego słuchaczom. Osobiście nie znoszę koniunktury w twórczości, tamto mi już wystarcza.

*) Przykład z partytury opracowania II części III Symfonii organowej „*Lourdziej*” na organy i kwartet fletowy.

**) Dwa cytaty z fantazji F. Nowowiejskiego, na dostępnym instrumencie klawiszowym w miejscu prezentacji.

*** Rejestracja z koncertu w Bazylice św. Jakuba w Olsztynie, 6.07.2014 (Nagranie – Zbigniew Szymański).

**** Prezentacja motywu „*Dumki*” na dostępnym instrumencie klawiszowym w miejscu prezentacji.

**** Nagranie P.R. Olsztyn z koncertu w Bazylice Św. Jakuba w Olsztynie, 3.09.2006.

Feliks Nowowiejski

Polski kompozytor, dyrygent, organista, pedagog, chórmistrz; urodził się 7 lutego 1877 roku w Wartemborku (obecnie Barczewo) na Warmii, zmarł 18 stycznia 1946 w Poznaniu. Przyszedł na świat jako piąte dziecko Katarzyny z domu Falk i Franciszka Nowowiejskiego, z zawodu krawca. Oboje rodzice przekazali synowi umiłowanie pieśni, zwłaszcza kościelnych i ludowych. Nowowiejski kształcił się początkowo w szkole przyklasztornej w Świętej Lipce, gdzie objawił talent muzyczny grając na fortepianie, skrzypcach i organach oraz waltorni i wiolonczeli, a także podejmując pierwsze próby kompozytorskie. W roku 1898 za marsz „Pod sztandarem pokoju” otrzymał I nagrodę stowarzyszenia **The British Musician**.

pierwsze wykonanie w roku 1909 w Amsterdamie, a następnie (tylko do roku 1939) prezentowane było około 200. razy w miastach Europy, Ameryki Północnej i Południowej.

W latach 1907-1909 Nowowiejski działał na terenie Berlina. Jako kompozytor i dyrygent nawiązał bliskie kontakty z zespołami śpiewaczymi złożonymi z polskich emigrantów, które pielęgnowały ojczystą mowę, tradycję i pieśni. Dla Nowowiejskiego, poruszającego się dotychczas głównie w kręgu kultury i języka niemieckiego, owe związki z polskością stały się istotnym impulsem do pobudzenia poczucia tożsamości narodowej i jednoznacznego określenia się Polakiem.

Następnie (do roku 1914) był on dyrektorem Towarzystwa Muzycznego w Krakowie i organizatorem życia koncertowego w tym mieście. Działał jako dyrygent, pedagog i organista; prowadził też wykonania swoich utworów za granicą. Na lata krakowskie przypadło skomponowanie Roty do wiersza Marii Konopnickiej dla uświetnienia pięćsetlecia bitwy pod Grunwaldem i odsłonięcia pomnika Władysława Jagiełły (1910). Podczas I Wojny Światowej Nowowiejski został wcielony do wojska pruskiego i pracował w berlińskiej orkiestrze garnizonowej. Po zakończeniu działań wojennych, pomimo intratnych propozycji ze strony m.in. Maxa Regeera, który oferował mu objęcie klasy kompozycji w Konserwatorium Lipskim

Lata 1898-1907 poświęcił na doskonalenie wiedzy muzycznej w Konserwatorium Sterna w Berlinie, następnie w Szkole Muzyki Kościelnej w Regensburgu (Ratybona), Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie i tamtejszym Królewskim Uniwersytecie im. Fryderyka Wilhelma. Wśród jego nauczycieli znajdowali się m.in. Max Bruch i Ernest Edward Taubert (kompozycja) oraz Otto Dienel i Joseph Renner (organy). Podczas studiów Nowowiejski dwukrotnie otrzymał prestiżową nagrodę im. Giacomo Meyerbeera - w roku 1902 za oratorium Powrót syna marnotrawnego i w roku 1904 za Symfonię h-moll. Pozyskane tą drogą fundusze umożliwiły mu pobyt w najważniejszych europejskich centrach muzycznych, takich jak Paryż, Rzym, Bruksela, Monachium, Lipsk, Wiedeń i Praga, gdzie nawiązał kontakty z wybitnymi ówczesnymi kompozytorami, m.in. Antoninem Dvořakiem, Gustavem Mahlerem, Camilem Saint-Saënssem. W tym czasie powstało najśłynniejsze dzieło Nowowiejskiego: Quo vadis - oratorium inspirowane powieścią Henryka Sienkiewicza, które miało

oraz branego pod uwagę osiedlenia się w Warszawie, w roku 1919 kompozytor związał się na stałe z Poznaniem.

W życiu artystycznym i osobistym kompozytora rozpoczął się okres stabilizacji i trwałego zakorzenienia w Polsce. W stolicy Wielkopolski znalazł atmosferę sprzyjającą rozwojowi swoich różnorodnych talentów muzycznych. Podjął obowiązki pedagogiczne w nowo otwartym Konserwatorium Poznańskim (lata 1920-1930), był dyrygentem Miejskiej Orkiestry Symfonicznej i propagatorem nieznanych w Polsce dzieł Maurice'a Ravela, Alberta Roussela, Florenta Schmitta, Igora Strawińskiego i in., a także pierwszym wykonawcą twórczości rodzimej, w tym utworów powstających w ówczesnym Poznaniu, takich kompozytorów jak m.in. Tadeusz Zygfryd Kassern, Stefan Bolesław Poradowski, Tadeusz Szeligowski. Występował jako wirtuoz gry organowej, dysponując obszernym repertuarem i łatwością improwizacji. Jego recitale, dawane zarówno w salach koncertowych, jak i w świątyniach, cieszyły się wielkim zainteresowaniem; były też transmitowane przez Rozgłośnie Poznańską. Koncertował w innych miastach Polski oraz m.in. w Londynie, Paryżu, Rzymie. Był także kompozytorem muzyki organowej, wyróżniającej się wszechstronnym wykorzystaniem właściwości instrumentu, wirtuozostwem oraz odkrywczymi pomysłami harmonicznymi i kolorystycznymi. Pozostawił m.in. Dziesięć symfonii organowych (1930) i Cztery koncerty organowe (1939). Jako członek honorowy należał do The Organ Music Society w Londynie.

W dwudziestoleciu międzywojennym Nowowiejski zacieśnił swoje kontakty z śpiewactwem, jako dyrygent poznańskich chórów i działacz Wielkopolskiego Związku Kół śpiewackich, członek komisji artystycznych i juror konkursów oraz zjazdów śpiewaczych. Z tych czasów datuje się także bogato reprezentowana twórczość choralna. Powstawały pieśni patriotyczne, odwołujące się do narodowej dumy i polskiej historii, m.in. Bitwa pod Racławicami do słów Jerzego Żuławskiego (1925), Testament

Bolesława Chrobrego do słów Edmunda Ligockiego (1924), Ojczyzna – Psalm 136 w tłumaczeniu Jana Kochanowskiego (1929), Do Ojczyzny do słów Zygmunta Krasińskiego (1930), Kantata o bohaterze do słów Cypriana Kamila Norwida (1939) oraz hymny, m.in. Górnośląski, Kaszubski, Pomorski, Warmiński ze zbioru pt. Hymny patriotyczne (1928). Obok utworów o wymowie patriotycznej pisał pieśni inspirowane muzyką ludową, wykorzystując melodie z Warmii i Górnego Śląska, a także z Wielkopolski, Kujaw i Małopolski. Opracowania owych melodii ukazywały się głównie w zbiorach, takich jak np. Śpiewnik górnośląski (1923), Warmińskie pieśni ludowe (1930), Dziesięć regionalnych polskich pieśni ludowych (1934). W zakresie muzyki religijnej komponował zarówno dzieła bezpośrednio związane z liturgią, w tym 9 cykli mszalnych w języku łacińskim i polskim, jak i motety, psalmy, hymny kościelne, kolędy, pieśni nabożne, opracowania Stabat Mater i Veni Creator - wykonywane nie tylko podczas nabożeństw, ale także w salach koncertowych. Imponujący dorobek w zakresie twórczości religijnej pozwala zaliczyć go do czołowych polskich kompozytorów muzyki sakralnej jego czasów.

Bliskie związki artystyczne łączyły Nowowiejskiego z poznańską sceną operową dzięki wystawianym tam jego operom i baletom. Z dzieł scenicznych w Poznaniu swoje prapremiery miały następujące utwory: opera Legenda Bałtyku do libretta Wandy Szalay-Groele, opartego na starosłowiańskim micie związanym ze Świętem Słońca (1924); balet Wele na wsi (Malowanki ludowe), wykorzystujący polskie tańce i obrzędy ludowe (1928); opera-balet Tatry (Król Wichrów) z wstawkami deklamacyjnymi Emila Żegadłowicza (1929). Realizacje sceniczne dzieł Nowowiejskiego cieszyły się bardzo dobrą frekwencją; były też prezentowane w innych teatrach muzycznych, m.in. we Lwowie, Katowicach i Warszawie.

Ważną dziedziną twórczości Nowowiejskiego była muzyka symfoniczna, komponowana od wczesnej młodości do niemal ostatnich chwil życia, w tym cztery symfonie: I Symfonia h-moll (1904), II Symfonia „Praca i rytm”, nawiązująca do hipotezy o prapoczątkach muzyki (1938), III Symfonia (1939/1940), IV Symfonia „Pokoju” – powstawała podczas II wojny jako swego rodzaju credo artysty wobec otaczającej go rzeczywistości (nieukończona); poematy symfoniczne: Beatrycze, Nina, Pożegnanie Ellenai oraz uwertury: Uwertura romantyczna, Konrad Wallenrod, Swaty polskie – z lat 1902-1915; koncerty instrumentalne: Koncert wioloncelowy (1938), Koncert fortepianowy – po 1939 roku.

Język kompozytorski Nowowiejskiego charakteryzuje się nie tylko różnorodnością gatunkową i mistrzowskim opanowaniem warsztatu kompozytorskiego, ale przede wszystkim bujną inwencją melodyczną i rozmachem w kształtowaniu formy. Nie był on nowatorem, pozostając w kręgu stylistyki późnego romantyzmu, chociaż w pisanych w latach trzydziestych cyklach pieśni na głos z fortepianem (m.in. Róże dla Safo do poezji Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej) muzyczną ekspresję uzyskał poprzez śmiały i bardzo interesujący dobór środków harmoniczných. Pomimo, że krytycy ówczesni zarzucali muzyce Nowowiejskiego akademickość, brak autentyzmu i szablonowość, jego kompozycje zdobyły wielką popularność i uznanie słuchaczy, a Marsz pretorianów z oratorium Quo vadis był jednym z najczęściej wykonywanych utworów.

Wśród licznych odznaczeń Nowowiejskiego należy wskazać przede wszystkim Państwową Nagrodę Muzyczną (1935), godność Szambelana Papieskiego (1935) i Krzyż Komandorski Orderu „Polonia Restituta” (1936).

Dla uhonorowania pamięci kompozytora jego imieniem nazwano Orkiestrę Symfoniczną w Olsztynie, Akademię Muzyczną w Bydgoszczy oraz szkoły muzyczne, m.in. w Gdańsku, Gnieźnie, Szczecinie i Tucholi. W Poznaniu działa Towarzystwo im. Feliksa Nowowiejskiego, które od roku 1994 jest organizatorem Międzynarodowego Konkursu Organowego.

Źródło: Towarzystwo im. Feliksa Nowowiejskiego

Feliks Nowowiejski (w stroju szambelana papieskiego, olej na płótnie Władysław Rogulski)

Fot. z archiwum rodzinnego Nowowiejskich

Rok 2016, w którym przypadała 70. rocznica śmierci Feliksa Nowowiejskiego – należał do tego twórcy. Sejm RP ustanowił Nowowiejskiego patronem 2016 roku – *w przekonaniu o szczególnym znaczeniu dorobku tego wybitnego kompozytora, dyrygenta, pedagoga, organisty wirtuoza, organizatora życia muzycznego i szambelana papieskiego. (...) Jego dorobek wywarł wpływ na kulturę muzyczną całego świata, a w szczególności Polski. Artysta zawsze stał po stronie polskości i polskiej kultury.* Rok ów był więc czasem intensywnej popularyzacji osoby i twórczości kompozytora „Roty”. Odbłyło się bardzo wiele wydarzeń i przedsięwzięć artystycznych, zarówno w Olsztynie, jak i w Barczewie – miejscu urodzenia artysty.

„Rok Feliksa Nowowiejskiego” na plakacie

**Biuro Wystaw Artystycznych Galeria Sztuki w Olsztynie i Wydział Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, we współpracy z Olsztyńskim Planetarium i Obserwatorium Astronomicznym, zorganizowały konkurs na plakat „Rok Feliksa Nowowiejskiego”, promujący wizerunek i twórczość związanego z Warmią i Mazurami twórcy. Konkurso-
wi na plakat patronował prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz i rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, prof. dr hab. Ryszard Górecki.**

Zgłoszono 38 prac 25 autorów z całego kraju. Jury w składzie: prof. zw. Krzysztof Trusz (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), dr hab. Henryk Królikowski (Instytut Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach), dr hab. Nikodem Pęgowski (Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr hab. Violetta Kulikowska-Parkasiewicz (Wydział Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie), dr Małgorzata Bojarska-Waszczyk (dyrektor Biura Wystaw Artystycznych w Olsztynie) wybrało spośród nich 16 plakatów 13 autorów i przyznało trzy równorzędne nagrody za zdobycie III miejsca. Autorkami zwycięskich prac, wyraźnie wyróżniających się wśród pozostałych propozycji, okazały się: Weronika Borzechowska i Natalia Skowrońska-Iwańczyk – absolwentki Wydziału Sztuki UWM w Olsztynie oraz Małgorzata Komorowska – absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

– Jury zrezygnowało z przyznania I i II nagrody. Cenna inicjatywa przybliżenia sylwetki Feliksa Nowowiejskiego okazała się dla artystów równie ciekawa, co trudna – powiedziała Małgorzata Bojarska-Waszczyk dyrektor BWA w Olsztynie. – Twórcy biorący udział w konkursie nie wykorzystali w pełni możliwości interpretacyjnych, jakie dawał temat. Wielu uczestnikom nie udało się uciec od stereotypów wizualnych i tylko niewielu zaproponowało w swoich projektach nową jakość – dodała dyrektor BWA. – Sztuka plakatu jest

dziedzina wymagająca. Aby poruszać się w niej swobodnie, trzeba mieć dużą świadomość wizualną i wiedzę w zakresie tematu, którego dotyczy plakat, a także umiejętność posługiwania się środkami plastycznymi odpowiednimi do formy, jakiej wymaga język plakatu.

Na wernisażu wystawy pokonkursowej w holu BWA Galerii Sztuki w Olsztynie 26 października 2016 r. zaprezentowano prace: Przemysława Arciucha, Sebastiana Baumana, Weroniki Borzechowskiej, Dawida Celeka, Michała Tadeusza Golańskiego, Mariusza Gutowskiego, Małgorzaty Komorowskiej, Katarzyny Kozak, Michała Łackiego, Krzysztofa Motyki, Marty Pietrykowskiej, Natalii Skowrońskiej-Iwańczyk, Iwony Słowik, Mateusza Stawarskiego, Magdaleny Wosik i Adama Wyżlica.

Później wystawę tę można było obejrzeć w holu planetarium, gdzie eksponowano ją do 8 listopada, a od lutego 2017 roku – w Państwowej Szkole Muzycznej I i II st. im. Fryderyka Chopina w Olsztynie, gdzie otwarcie odbyło się podczas rozpoczęcia Festiwalu Pianistycznego im. Izy Garglinowicz. Festiwal zorganizowano po raz 19., jest znany, ceniony i przyciąga do Olsztyna młodych adeptów pianistyki z różnych regionów Polski oraz z obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej.

– Warto dodać – mówi Gabriela Konarzewska, dyrektor Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miasta Olsztyna – że na tym festiwalu nagrodę za najlepsze wykonanie utworu Feliksa Nowowiejskiego otrzymał Janek Nicewicz, uczeń tej szkoły w klasie fortepianu i jednocześnie stypendysta Miasta Olsztyna w roku 2017.

Nagrodzone prace

Olsztyński Wehikuł Czasu i Nagroda Prezydenta Olsztyna im. Feliksa Nowowiejskiego w dziedzinie sztuk muzycznych

W celu uczczenia osoby i dorobku twórczego Feliksa Nowowiejskiego ustanowiono w 2010 roku Nagrodę Prezydenta Olsztyna im. Feliksa Nowowiejskiego w dziedzinie sztuk muzycznych. Stanowi ją statuetka autorstwa wybitnej olsztyńskiej artystki Barbary Lis-Romańczuk oraz kwota 5 tys. zł brutto. Kandydatów do nagrody, zgłaszanych przez stowarzyszenia oraz instytucje kultury, wybiera kapituła w składzie: przewodniczący – prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz, członkowie: Piotr Sułkowski – dyr. Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie, Elżbieta Fabisiak – animatorka życia kulturalnego, dr hab. Krzysztof D. Szatrawski – przedstawiciel środowiska naukowego, Barbara Rytwińska – prezes Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, Janusz B. Lewandowski – przedstawiciel Centrum Edukacji Artystycznej przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prof. dr hab. Zenona Rondomańska – przedstawiciel środowiska muzycznego, Gabriela Konarzewska – dyrektor Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miasta Olsztyna, Jolanta Sołowiej – laureatka Nagrody z 2015 roku.

Dotychczasowi laureaci: 2010 rok – Olsztyński Chór Kameralny „Collegium Musicum”, 2011 – prof. Benedykt Błoński, 2012 – dr Jan Połowianiuk, 2013 – Janusz B. Lewandowski, 2014 – dr Agata Wilińska, 2015 – Jolanta Sołowiej.

W czwartek 24 listopada 2016 roku w sali koncertowej olsztyńskiej Państwowej Szkoły Muzycznej prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz wręczył przy dźwiękach muzyki kompozytora nagrodę pani doktor sztuk muzycznych Ewie Alchimowicz-Wójcik.

Dr Ewa Alchimowicz-Wójcik jest nauczycielką śpiewu solowego i emisji głosu w olsztyńskiej szkole muzycznej oraz w Policealnym Studium Aktorskim przy Teatrze im. Jaracza w Olsztynie, a także na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. W 2002 roku ukończyła z wyróżnieniem wydział wokально-aktorski Akademii Muzycznej w Bydgoszczy w klasie śpiewu solowego prof. Brygidy Skiby. Była stypendystką Ministra Kultury i Sztuki (lata 2000–2001) oraz Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (2002).

Podczas studiów uczestniczyła w licznych koncertach kameralnych i symfonicznych, występowała w spektaklach operowych oraz operetkowych. W 2002 roku wystąpiła w Filharmonii Pomorskiej w *Requiem* W. A. Mozarta pod batutą Zygmunta Rychtera wykonując partię sopranową. Po studiach kontynuuje działalność artystyczną w wielu krajowych ośrodkach muzycznych występując z recitalami muzyki kameralnej oraz realizuje dzieła oratoryjno-kantatowe z towarzyszeniem orkiestr symfonicznych i kameralnych. Umiejętności śpiewacze doskonalili na licznych mistrzowskich kursach, prowadzonych przez wybitnych śpiewaków. Od kilku lat współpracuje z Filharmonią Warmińsko-Mazurską.

W repertuarze artystki są pieśni i piosenki kompozytorów polskich i obcych oraz liczne arie operowe, operetkowe czy utwory musicalowe,

w tym prawykonania. W kręgu jej szczególnych zainteresowań muzycznych i badań analitycznych znajduje się twórczość wokalna kompozytora Feliksa Nowowiejskiego. Wielokrotnie prezentowała twórczość sławnego kompozytora z Barczewa podczas festiwali muzycznych. Pieśni skomponowane przez Nowowiejskiego były też przedmiotem jej pracy doktorskiej, którą obroniła w 2013 roku w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Od 2015 roku Ewa Alchimowicz-Wójcik współpracuje z Zespołem Kameralnym *Pro Musica Antiqua*, prezentując podczas koncertów przede wszystkim twórczość Nowowiejskiego. Jest członkiem Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków oraz Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów Śpiewu.

– *Cieszę się, że w Olsztynie są osoby z pasją, kultywujące naszą tradycję i dorobek muzyczny* – mówił Piotr Grzymowicz. – *Trzeba jednak pamiętać, że nagroda to nie tylko wyróżnienie dla laureata. W ten sposób oddajemy hołd wybitnemu muzykowi oraz jego twórczości.*

Sama laureatka mówi: – *Śpiewanie jest moją pasją i dzielenie się nią z publicznością jest ważnym elementem mojego życia. Odkrywanie nowej literatury muzycznej, wokalne, współpraca z muzykami wybitnymi, wspinałymi, to duża radość w moim życiu.*

Konkursowa kapituła doceniła wkład Ewy Alchimowicz-Wójcik w popularyzację twórczości patrona nagrody. – *Dzięki pani Ewie możemy posłuchać pieśni skomponowanych właśnie przez Feliksa Nowowiejskiego, gdyż je nagrała na płyty. Ponadto często można było usłyszeć jej piękny głos, szczególnie w tym roku, na koncertach Zespołu Kameralnego „Pro Musica Antiqua”, kierowanego przez pana prof. Leszka Szarzyńskiego* – dodaje Gabriela Konarzewska, dyrektorka Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miasta Olsztyna.

Uroczyste wręczenie nagrody im. Feliksa Nowowiejskiego zostało poprzedzone poświęconą kompozytorowi specjalną edycją cyklicznego programu edukacyjnego „Olsztyński Wehikuł Czasu” z udziałem dr. hab. Krzysztofa D. Szatrawskiego, prezydenta Olsztyna Piotra Grzymowicza, burmistrza Barczewa Lecha Nitkowskiego oraz dr. Andrzeja Korytko z olsztyńskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego i red. Marka Jarmołowicza z internetowej Telewizji „Kopernik”.

Podczas tego spotkania prezydent Piotr Grzymowicz stwierdził m.in.: – *Nasza ziemia warmińska wychowała wielu wspaniałych Polaków, do których po tylu latach tak pięknie możemy nawiązywać i możemy być z tego dumni.*

Głos zabrał również burmistrz Lech Nitkowski, który w pewnym momencie żartobliwie odpowiedział prezydentowi Grzymowiczowi: – *Pan ma Kopernika, a Nowowiejski jest nasz.*

Uroczystość wręczenia nagrody im. Nowowiejskiego została zakończona prezentacją talentów i umiejętności uczniów szkoły muzycznej oraz syna laureatki, którzy przedstawili utwory nie tylko Feliksa Nowowiejskiego.

„Migamy Nowowiejskiego”

Nietypowe przedsięwzięcie z okazji Roku Feliksa Nowowiejskiego zrealizowała Fundacja „Dźwięki Cisy” z Olsztyna (przy wsparciu samorządu Olsztyna). Rezultatem projektu „Migamy Nowowiejskiego” był teledysk (wideoklip) z nagraniem pieśni „O Warmio moja miła” do muzyki Feliksa Nowowiejskiego, wykonanej w języku migowym. Został on zaprezentowany podczas uroczystego pokazu oraz opublikowany w Internecie na portalach You Tube i Facebook, a także na innych stronach internetowych.

Wideoklip, w którym wystąpiło sześciu uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących w Olsztynie, jest

już wykorzystywany w edukacji niesłyszących na lekcjach o historii regionu i o twórczości Feliksa Nowowiejskiego. Stanowiący mniejszość społeczną głusi zaistnieli w przestrzeni medialnej jako pomysłowi twórcy. Udowodnili, że można znaleźć wspólne dla słyszących i niesłyszących płaszczyzny, umożliwiające wzajemne zainteresowanie i integrację.

Warto podkreślić, że dzięki pomysłowi Fundacji „Dźwięki Cisy” wzbogacone zostało słownictwo głuchych, wzmocniono ich samoocenę i poczucie własnej wartości, nagrodzono pracowitość i wytrwałość, zachęcono z bardzo pozytywnym skutkiem do podejmowania wysiłku intelektualnego, do tworzenia kultury głuchych. Społeczność słyszących dowiedziała się – i zobaczyła – że głusi potrafią być twórczy.

Muzyczne podróże z Feliksem Nowowiejskim

Z myślą o najmłodszych mieszkańcach Olsztyna samorząd miasta w Roku Feliksa Nowowiejskiego podjął wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną działania, by w przystępny i ciekawy sposób zainteresować młodych ludzi życiem i twórczością jednego z największych polskich kompozytorów. Dzieci korzystające z biblioteki „Multicentrum” (w tym przypadku – uczniowie klas I–III Szkoły Podstawowej nr 15 w Olsztynie) zrealizowały z myślą o swoich rówieśnikach nietypowy film animowany o życiu i twórczości tego wybitnego kompozytora. W ten oryginalny sposób, podczas zajęć animacyjno-muzycznych (osiem warsztatów muzyczno-graficznych), uczniowie poznali – oraz przybliżyli innym – życiorys i twórczość Feliksa Nowowiejskiego. Efektem dwumiesięcznej pracy jest trzyminutowy film z podkładem muzycznym, przedstawiający wybrane fragmenty z życia i spuścizny muzycznej Feliksa Nowowiejskiego, a wykonany metodą animacji poklatkowej. Można go zobaczyć na stronie internetowej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie.

– *Nic tu nie było poprawiane, układane. Chcieliśmy pokazać, jak widzą to dzieci* – podkreśla Łukasz Ślusarczyk, zastępca dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. – *One, poza tym, że rysowały, miały także okazję, przy pomocy nowoczesnych narzędzi multimedialnych, spróbować tworzyć różne rodzaje muzyki. A zatem same też weszły w rolę kompozytora.*

Do realizacji projektu wykorzystano m.in. komputerową aplikację muzyczną Dance eJay 7, kupioną dzięki wsparciu finansowemu samorządu Olsztyna. Prezydent Piotr Grzymowicz podkreślił, że władze miasta mają satysfakcję z tego projektu, ponieważ założony cel – wzrost wiedzy na temat życia i twórczości wielkiego kompozytora i pedagoga – został osiągnięty.

Godne zaznaczenia jest, iż Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie bardzo aktywnie realizowała założenia Roku Feliksa Nowowiejskiego, mimo że jest niemuzyczną instytucją kultury. W wielu jej filiach odbywały się zajęcia, warsztaty i spotkania dla różnych grup wiekowych, np.:

1. Warsztaty edukacyjne dla dzieci „Podróż małego Felusia” – kwiecień 2016 roku, MBP – filia nr 2;

2. Bum Bum-owy Hej! NAŁ. WARMIŃSKI (Słowo o historii hejnału warmińskiego i muzyce warmińskiej, Na warmińską nutę – komputerowe warsztaty muzyczne, Granie na Bum Bum rurkach hejnału warmińskiego) – wrzesień 2016 roku, MBP – MultiCentrum;

3. Herbata z motywem literackim: życie i twórczość Feliksa Nowowiejskiego, wystawa literatury, warsztaty dla przedszkolaków pt.: „Mały Feluś wyruszył w świat” do tekstu Katarzyny Kowalczyk, marzec – maj 2016 roku, MBP – filia nr 4;

4. Życie i twórczość Feliksa Nowowiejskiego: wystawa i gazetka – od lutego 2016, MBP – filia nr 5;

5. „Praojcom na chwałę, braciom na otuchę” – wystawa poświęcona życiu i twórczości Feliksa Nowowiejskiego – 15 lipca 2016 roku, w 106. rocznicę pierwszego publicznego wykonania *Roty*, MBP – filia nr 6;

6. Feliks Nowowiejski – życie wielkiego Warmiaka: międzyszkolny turniej wiedzy o kompozytorze. Wydarzenie o charakterze konkursu, połączone z zabawą i z elementami improwizacji – maj 2016 roku, MBP – filia nr 9; Mam przyjaciela... kompozytora/muzyka – spotkanie z olsztyńskim twórcą, kompozytorem muzyki. W ramach cyklicznych spotkań proponowanych przedszkolakom przybliżono zawód kompozytora, charakter jego pracy, narzędzia – wrzesień 2016 roku, MBP – filia nr 9;

7. Warsztaty dla uczniów szkół podstawowych (grupy zorganizowane) pt. „O Warmio moja miła” – historia „Hymnu warmińskiego”, marzec – czerwiec i wrzesień – listopad 2016 roku, MBP – filia Abecadło. Dzieci uczyły się m.in. śpiewu hymnu Warmii, grać na keyboardzie, komponować muzyką szybką i wolną, wesołą i smutną, dyrygować małym zespołem instrumentów perkusyjnych i uczyć się zarządzać różnymi sekcjami instrumentów.

To tylko niektóre przykłady zajęć i spotkań, które odbyły się w filiach olsztyńskiej Miejskiej Biblioteki Publicznej. Organizatorzy zajęć podzielili się refleksją, iż wciąż za mało wiemy o tym sławnym, wywodzącym się z Warmii kompozytorze. Szczególnie mało wiedzą o nim i jego twórczości młodzi ludzie. Każde więc działanie i inicjatywa, służące edukacji muzycznej, są godne popierania.

Poznaj Feliksa Nowowiejskiego

Olsztyńskie Towarzystwo Muzyczne zrealizowało trzyczęściowy projekt „Poznaj Feliksa Nowowiejskiego – Międzynarodowe Warsztaty Chóralne, wystawa zdjęć: *Quo Vadis – znad Renu nad Łynę, koncerty Missa Stella Maris*”.

Warsztaty odbywały się od 21 do 24 października 2016 roku. Wzięli w nich udział członkowie Akademischer Chor der Hochschule Zittau-Goerlitz (Niemcy), chórzyscy – studenci z czeskiego Liberca i dziewczęta z chóru „Cantabile” olsztyńskiej szkoły muzycznej. Aby przybliżyć sylwetkę kompozytora, uczestnikom warsztatów zorganizowano spotkanie w Salonie Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie.

Natomiast wystawę fotografii „*Quo Vadis – znad Renu nad Łynę*” (autorstwa Iwony Bolińskiej-Walendzik), ukazujących działania promujące twórczość i sylwetkę Feliksa Nowowiejskiego oraz Olsztyński Chór Kameralny „Collegium Musicum”, eksponowano w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie (słowo wstępne wygłosił prof. Krzysztof Dariusz Szatrawski). Wystawę obejrzało prawie pół tysiąca osób.

Odbyły się również dwa koncerty *Missa Stella Maris* Feliksa Nowowiejskiego na chór mieszany i organy op. 49 nr 4 – jeden w kościele św. Anny

w Barczewie, drugi – w bazylice konkatedralnej św. Jakuba w Olsztynie. Wysłuchało ich łącznie ok. dwa tysiące osób. Podczas koncertu w bazylice została również zaprezentowana Symfonia Organowa nr VIII op. 45 tego kompozytora.

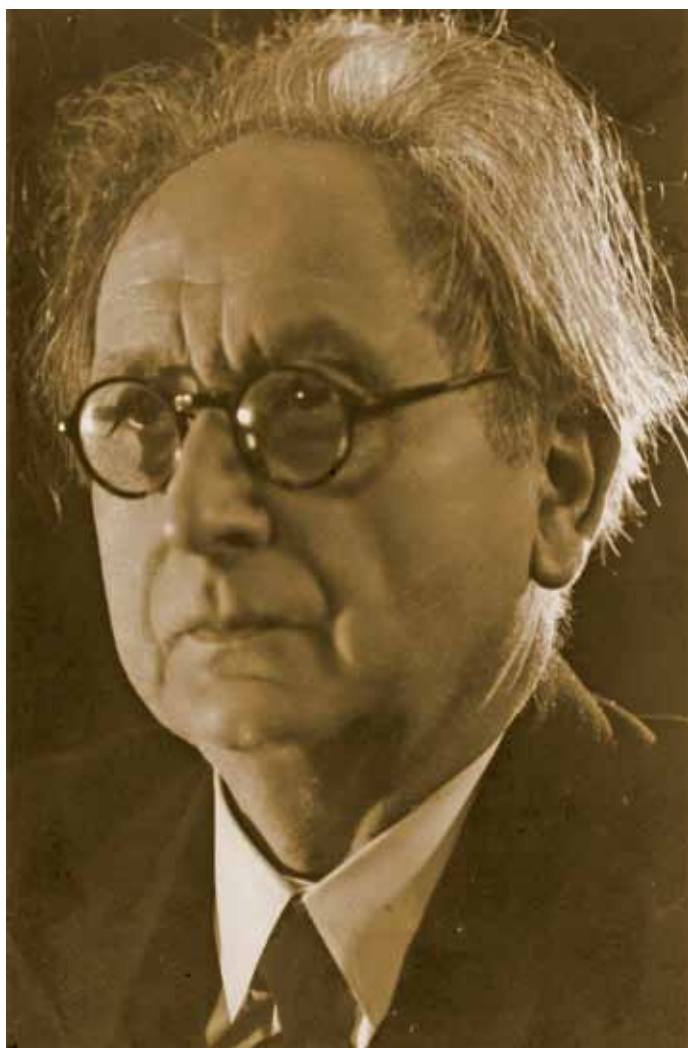
Realizacja projektu Olsztyńskiego Towarzystwa Muzycznego przyczyniła się m.in. do popularyzacji różnych gatunków muzyki, w szczególności śpiewu chóralnego. To także forma upowszechniania dorobku artystycznego Feliksa Nowowiejskiego, przybliżania mieszkańcom Olsztyna i gościom z zagranicy jego postaci i dzieła, ale również ukazywanie walorów naszego regionu, jego piękna i niezwykłości.

„O Warmio Moja Miła – cykl eksperymentalnej edukacji kulturalnej z wykorzystaniem multimedialnych”

Nowatorski projekt „O Warmio Moja Miła – cykl eksperymentalnej edukacji kulturalnej z wykorzystaniem multimedialnych” zrealizowała Fundacja Instytut Badań i Edukacji Społecznej z siedzibą w Olsztynie. W jego ramach wyprodukowano, przeznaczone do emisji na internetowych portalach regionalnych, filmy wideo/podkasty o znaczących postaciach, związanych z Olsztynem i regionem: Mikołaju Koperniku, Ignacym Krasickim, Erichu Mendelssohnie, Sewerynie Pieniężnym i – właśnie – Feliksie Nowowiejskim. Jeden z filmów został poświęcony historii Warmii. Są one połączeniem tradycyjnego filmu z animacją zdjęciową i graficzną. Średni czas ich trwania to 3,5 min. Wykorzystano w nich muzykę Feliksa Nowowiejskiego w wykonaniu m.in. Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, dzięki czemu mają wspólną linię melodyczną. W podawane przez lektora informacje umiejętnie wpleciono wypowiedzi ekspertów: dr. Jerzego Sikorskiego – historyka, prof. dr hab. Krystyny Stasiewicz – literaturoznawcy, Kornelii Kurowskiej – prezes Fundacji „Borussia”, dr Ilony Dulisz – muzykologa, Danuty Syrwid – historyka (Dom „Gazety Olsztyńskiej”), Marii Surynowicz – polonistki i bratanicy poetki i działaczki społecznej Marii Zientary-Malewskiej, prof. dr. hab. Stanisława Achremczyka – historyka.

Filmy te, pod wspólnym tytułem „Znani z Warmii – wczoraj i dziś”, zostały opublikowane w trzech serwisach internetowych: gazetaolsztynska.pl, wm.pl oraz naszawarmia.wm.pl. Są również dostępne na internetowej stronie telewizji internetowej „Gazety Olsztyńskiej” – GO TV. Do ich promocji został wykorzystany także fanpage na FB.

Filmy cyklu „Znani z Warmii – wczoraj i dziś” były emitowane przez czternaście dni na stronie głównej portalu. Następnie cykl został zarchiwizowany z ogólną dostępnością na stronie internetowej gazetaolsztynska.pl, z możliwością emisji w rozszerzeniu „Zobacz więcej informacji”. Jest też dalej widoczny na stronie głównej wm.pl, GO TV oraz You Tube. Z pewnością przyczyniły się one do popularyzacji historii Warmii, poszerzenia i pogłębienia wiedzy odbiorców o regionie, kulturze i wybitnych ludziach regionu.

Feliks Nowowiejski, fotografia z archiwum rodzinnego

Nietypowa rzeźba

Stowarzyszenie „Sztuka i Środowisko” w Olsztynie podjęło się realizacji projektu „2016 rokiem Feliksa Nowowiejskiego”, w ramach którego wykonano wielkoformatową, obrotową rzeźbę (ok. sześć m² powierzchni) z płyt CD, przedstawiającą wizerunek Feliksa Nowowiejskiego i kartę partytury muzycznej. Rzeźba powstała dzięki współpracy nauczycieli, uczniów i pracowników Państwowego Liceum Plastycznego im. Erica Mendelsohna w Olsztynie (15 osób) i stała w centralnym miejscu miasta – przed ratuszem. Dzięki krótkiej nocie biograficznej, stanowiącej element rzeźby, ta forma plastyczna przez wielomiesięczną trwałą ekspozycję w przestrzeni publicznej (czerwiec – październik), edukowała olsztynian i turystów, że wielki kompozytor był mieszkańcem Olsztyna i Warmii. W ten sposób pomysłodawcy przybliżyli postać sławnego kompozytora, silnie związanego z Olsztynem i regionem, a przedsięwzięcie stało się znakomitą reklamą miasta.

I Ogólnopolski Festiwal Wokalny im. Feliksa Nowowiejskiego

Zorganizowała go Fundacja „Otwarte Dłonie”. Odbył się 26 listopada 2016 roku w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. Wzięło w nim udział 22 solistów oraz muzyków – uczniów szkół artystycznych, muzycznych oraz z instytucji kultury. Koncertu festiwalowego wysłuchało około trzystu osób. Zaprezentowano utwory Feliksa Nowowiejskiego, ale również inne pieśni polskie i obcego pochodzenia.

Organizatorzy festiwalu postanowili w ten sposób upamiętnić postać i dzieło Feliksa Nowowiejskiego, popularyzować jego pieśni oraz promować młodych, początkujących artystów śpiewaków poprzez zaprezentowanie ich umiejętności wokalnych. Oby więcej takich inicjatyw.

„Biuletyn Konserwatorski”

Z bardzo interesującym materiałem można zapoznać się w „Warmińsko-Mazurskim Biuletynie Konserwatorskim” nr 8/2016, wydanym przez Oddział Olsztyński Towarzystwa Opieki nad Zabytkami.

Powszechnie wiadomo, że Feliks Nowowiejski w latach 1898–1900 pracował jako organista w kościele św. Jakuba na olsztyńskim Starym Mieście. Pierwszy obszerny artykuł w „Biuletynie” – Bartosza Skopa „Organ Feliksa Nowowiejskiego, czyli historia instrumentarium organowego u św. Jakuba w Olsztynie” odnosi się właśnie do instrumentu, na którym grał kompozytor – organów zarówno dużych, jak i małych. Autor opisuje ich historię, przebudowę, rozbiórkę, a następnie kolejne prace naprawcze. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w tych pracach uczestniczył również Nowowiejski.

Drugi artykuł, Jerzego Sikorskiego „Feliksa Nowowiejskiego dom rodziny na Warmii (1877–1890). Tradycja i rzeczywistość”, odnosi się do historii rodziny Nowowiejskich na Warmii, a w szczególności barczewskich lat słynnego kompozytora i jego przodków. Autor dotarł w Archiwum Pań-

stwowym w Olsztynie do oryginalnych materiałów dotyczących domu rodzinnego Nowowiejskich w Barczewie (m.in. podanie o pozwolenie na rozbudowę domu, projekt budowlany, zezwolenie na rozbudowę z 1880 roku).

„Biuletyn” został przesłany m.in. do Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Rektor uczelni, prof. zw. dr hab. Jerzy Kaszuba, w piśmie do Prezydenta Olsztyna dziękował za bardzo ciekawe materiały i pięknie wydany „Biuletyn”, który dla pedagogów i studentów stanie się źródłem pogłębiania wiedzy o Patronie uczelni.

„O Warmio Moja Miła” – poznajemy twórczość Feliksa Nowowiejskiego poprzez cykl koncertów

Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Fatimskiej w Olsztynie zrealizowała zadanie „O Warmio Moja Miła” – poznajemy twórczość Feliksa Nowowiejskiego poprzez cykl koncertów”. W kościele parafialnym pw. Matki Boskiej Fatimskiej w Olsztynie oraz w „Skarbcu Kulturalnym” w Barczewie odbyły się dwa koncerty, poświęcone twórczości Feliksa Nowowiejskiego (tysiąc słuchaczy). Zorganizowano również warsztaty muzyczne dla dzieci (30 uczestników), przygotowujące je do udziału w koncertach.

Dzięki projektowi „O Warmio Moja Miła”... zaprezentowano mniej znane i rzadziej wykonywane utwory Feliksa Nowowiejskiego, przez co znacznie poszerzono wiedzę odbiorców jego twórczości, rozpropagowano ją, jak i działalność artystyczną i organizatorską tego kompozytora (szczególnie wśród dzieci ze scholii „Maryjne Słowiki”), zaś odbiorcom o niskim statusie materialnym czy wykluczonym społecznie umożliwiono udział w wydarzeniu o wysokim poziomie artystycznym.

Gramy muzykę Feliksa Nowowiejskiego

Stowarzyszenie Przyjaciół Państwowej Szkoły Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Olsztynie „Wirtuoz” przygotowało w Roku Nowowiejskiego pod hasłem „Gramy muzykę Feliksa Nowowiejskiego” dwa koncerty młodzieży z Państwowej Szkoły Muzycznej. Uczniowie ze szkoły w Olsztynie oraz jej filii w Lidzbarku Warmińskim i Górowie Iławeckim pracowali pod okiem trzech nauczycieli nad utworami kompozytora „Roty”. Efekty prób można było usłyszeć 29 czerwca 2016 roku w sali olsztyńskiej PSM podczas koncertu dla mieszkańców Olsztyna, drugi – 30 czerwca 2016 roku w Lidzbarku Warmińskim. Młodzi artyści zaprezentowali utwory instrumentalno-wokalne oraz orkiestrowe. Warto dodać „oczywistą oczywistość”, że dzięki takim przedsięwzięciom propaguje się wśród młodzieży twórczości wielkiego warmińskiego kompozytora, a nade wszystko – promuje najzdolniejszych uczniów olsztyńskiej szkoły muzycznej.

Gabriela Konarzewska
Dyrektor Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków
Urzędu Miasta Olsztyna

**VII Konkurs Kompozytorski
im. Feliksa Nowowiejskiego
Olsztyn 2017**

NUTY

Ave Regina Caelorum — Marek Raczyński
Niedługo wcześniej — Adam Potera
Laudate Dominum — Marek Raczyński

Feliks Nowowiejski

NUTY

*Pod sztandarem pokoju
Hymn Warmiński*
muzyka: Feliks Nowowiejski
aranżacja: Orlin Bebenow

*Feliks Nowowiejski
w Życiu Muzycznym Polskiego
Związku Chórów i Orkiestr*

**DVD
VIDEO**

**XIII Festiwal „O Warmio moja miła”
Olsztyn 2017
WYKONAWCY**

Justyna Kowalska-Lasoń:

Jako laureatka kilku dotychczasowych edycji konkursu, a także obserwując poczynania moich studentów, którzy zdobywali liczne nagrody w Konkursie Kompozytorskim im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie, czuję duchową wież, pełnię wspomnień i dobrych prądów...

Justyna Kowalska-Lasoń, Aleksander Lasoń:

Pragniemy, aby tymi słowami opisać i zatrzymać w pamięci chwile, które pozostały w nas po spotkaniu w Olsztynie w 2015 roku, zatrzymać wspomnienia, nakreślić obraz wspaniałej atmosfery towarzyszącej nieprzerwanie każdej edycji Konkursu Kompozytorskiego, jak i całemu Festiwalowi.

Zyczliwość, otwartość organizatorów, szerokie spektrum spojrzenia na sztukę!

Cenny wkład w życie muzyczne poprzez organizację konkursu im. F.Nowowiejskiego!

Idea konkursu kompozytorskiego, idea znakomita! Niepowtarzalna!

Ewolucja konkursu, coraz większe zainteresowanie uczestników!

Muzyczność, indywidualność, wielka duchowość!

Urozmaicenie warsztatu kompozytorskiego uczestników, każda edycja- świeży powiew!

Znaczący wkład w rozwój wykonawstwa chóralnego!

Czas premija, sześć edycji, powstają nowe chóralne dzieła!

Zżywym zainteresowaniem w konkursie biorą udział nasi studenci kompozycji!

Nuty, znaki, współczesny zapis partytury, poezja, ludzki głos!

Energia w działaniu, duchowość w tworzeniu, potencjał w wykonawstwie!

OWarmio Moja Miła! Międzynarodowy Festiwal im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie!

Ludzki głos, synteza duchowości z intelektem, boski pierwiastek!

Sukces! Satysfakcja!

Zaangażowanie, znakomitość Festiwalu!

Tworzenie nowego rozdziału w historii chóralistyki i konkursów kompozytorskich!

Niezwyczajne spotkanie w Olsztynie, niezwykła idea, niezwykła energia!

Animatorka olsztyńskiego życia chóralnego – Pani Barbara Rytwińska

– Gratulujemy i dziękujemy, cieszymy się, że spotkaliśmy się na artystycznej drodze!

Chcielibyśmy, aby te kilka słów, ukłon w stronę organizatorów wspaniałego, corocznego konkursu kompozytorskiego dodał energii i cennej duchowości, aby idea Konkursu Kompozytorskiego im. Feliksa Nowowiejskiego była kontynuowana i poszerzana z tak wielkim zaangażowaniem jak dotychczas!

Justyna Kowalska-Lasoń

Aleksander Lasoń

Przeznacz 1% swojego podatku KRS 0000062411

na przedsięwzięcia artystyczne powszechnie dostępne dla społeczeństwa

Warmińsko-Mazurski Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr
Organizacja Pożytku Publicznego